

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2020

Finance Think е единствениот истражувачки институт во Северна Македонија што го поседува логото HR Excellence in Research, кое претставува форма на акредитација од страна на Европската комисија.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

прецизни

проекции за падот на БДП за време на пандемија

+10.8%

вкупно влијание

најмалку 8

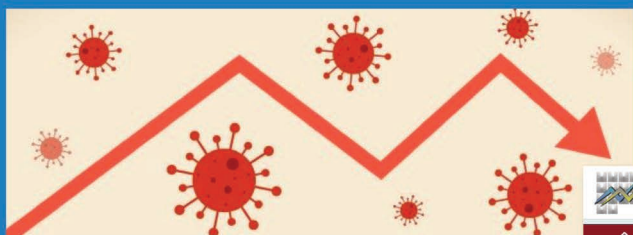
закони, регулативи или практики променети врз основа на нашата работа

+70.1%

институционален раст

+32.9%

фактор на влијание на студиите за политики од Finance Think на Ideas/RePEc

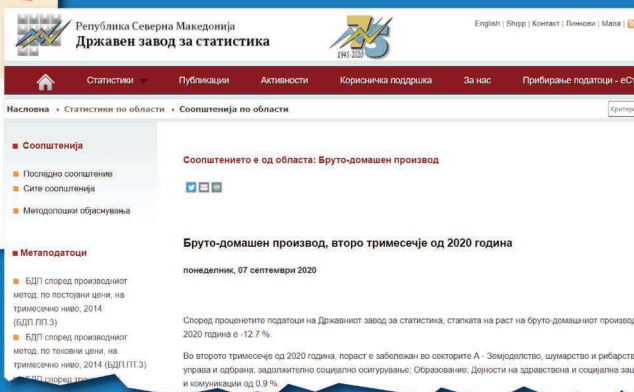

ФТ Став бр.44 за очекуваната
економска рецесија и проекција на
падот на БДП

FINANCE THINK SATURDAY, APRIL 11, 2020 READING TIME: 1 MINUTE 163 Reads

Според нашиот **ФТ Став бр.44** за
очекуваната економска рецесија
и проекција на падот на БДП
од 11 април 2020, падот на БДП
во вториот квартал ќе изнесува

12.7%

Според проценетите податоци на
Државниот завод за статистика,
објавени на 7 септември 2020, падот
на БДП во вториот квартал изнесува

12.7%

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

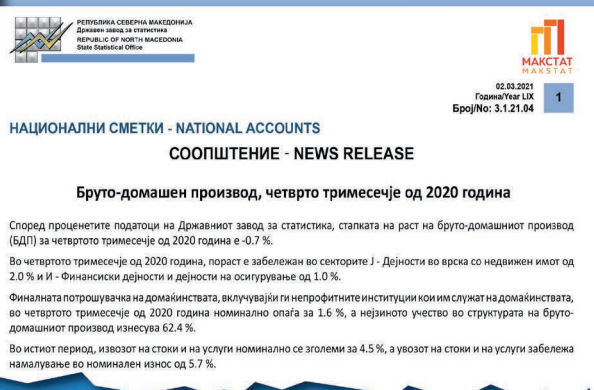
Декември 2020
9(3)

Во третиот квартал од 2020, БДП се намали за 3.3%. Ова намалување е ниско постојано од **пројекцијата на Finance Think** од 11 април 2020 од -4.7%, поради економската интервенција за ублажување на социјално-економските ефекти од пандемијата, која свој нареден интензитет донесе во третиот квартал. Тоа се согледува и преку растот на јавната потрошувачка во овој квартал од 13.3%, во услови кога домаќинствата продолжиле да бидат воздржани (пад на приватната потрошувачка од 4.1%), а условите на третиот квартал продолжиле да бидат економски тесни и извозот е увезот од 8.4% и 2.4% соодветно. На производната страна, во третиот квартал се забележува реална консолидација, која е значајна најнапредованите сектори: преработувачката индустрија, трговијата, транспортот и информатиката, иако тиме го продолжили својот пад.

Незработеноста во третиот квартал од 2020 била се намалила, на 16.5% од почетокот на 2020, иако вработеноста се намалила од 17.1% на 16.6%. Овие дејствија се предизвикани од економските промени на активната работна сила, иако околу 35,500 лица тримесечно активно да бараат работа во време на пандемија (ФТ Став бр. 44). Во третиот квартал, нареден дел од работните места биле изгубени во третиот квартал, административните и помошните услужни дејности и дојдеа транспортот и комерцијалните дејности дојдеа од работните места кои ги изгубија во претходниот квартал.

Според проекциите на
Finance Think, БДП во
2020 ќе се намали за

4.8%

Според остварувањата
објавени од Државниот
завод за статистика, БДП
во 2020 се намали за

4.5%

Драги читатели

Разбирливо е дека 2020 година беше невообичаена година за човештвото. Така беше и за нас. Со прогласувањето вонредна состојба во Северна Македонија во средината на март 2020 година, ги затворивме нашите физички капацитети и се префрливме на целосно работење од далечина. Иако ова во голема мера ја замени нашата канцелариска работа, наметна некои промени што на крајот ја зголемија нашата продуктивност. Сепак, поважно од оваа организациска промена, во средината на март 2020 година, голем дел од нашето портфолио за истражување и застапување го насочивме кон анализа на економскиот, социјалниот и развојниот ефект од кризата предизвикана од избувнувањето и ширењето на корона-вирусот Ковид-19. Ова подразбираше сеопфатна анализа на неговиот ефект врз БДП, индустриско-секторските ефекти и ефектите врз специфични индикатори како сиромаштија, детска сиромаштија, образование и социјална заштита. Во текот на годината, беа изработени 5 студии за политиките, од кои 3 директно поврзани со Ковид-19. Покрај тоа, објавивме 6 пократки анализи, спакувани во 5 кратки брифови за политики и една публикација „Квалитет на животот“. Подоцна во текот на годината, заедно со постојаната канцеларија на ООН, работевме на дизајн на детални и акциски мерки за политиките, што претставуваше основа за спроведување голем економски форум на крајот на годината, на кој учествуваа сите релевантни чинители.

Сепак, во текот на годината, не занемаривме и други истражувања неповрзани со Ковид-19. Столбот на таквата работа е анализата на државната помош во земјава, која започна со преглед на регулаторната рамка, особено во контекст на законодавството на ЕУ, и продолжи со проценка на влијанието на ефектите од државната помош доделена на приватни претпријатија, чии резултати ќе бидат објавени во текот на 2021 година. Со оглед на предвремените парламентарни избори во јули 2020 година, исто така, ја анализиравме изводливоста на предизборните ветувања на главните политички партии во економскиот домен. Генерално, одржавме силна стабилност преку проширено експлоатирање на нашата конкурентска предност - доставување веродостојни наоди и препораки за политики, засновани на податоци и истражувачки докази и со примена на врвни методологии. Нашата финансиска рамка значајно се прошири во текот на 2020 година, од која дел се самоодржливи деловни активности, на кои сме особено горди.

Нашите истражувања и фактографски анализи продолжија да бидат веродостоен извор за дизајнирање економски и социјални политики и за хранење на јавниот дискурс. Ова се покажа како незаменливо во време на криза. Нашите дизајни и препораки за политиките прераснаа во неколку важни јавни економски политики за време на пандемијата: особено, неколку наши наоди и препораки беа усвоени од владата во дизајнирањето и спроведувањето на уредбите со законска сила донесени за борба против економските последици од Ковид-19.

Нашата визуелна содржина продолжи да го привлекува вниманието на нашите целни групи. Ова беше особено изразено во време на карантин и намалено движење, што ги задржа луѓето повеќе на социјалните мрежи. За целата работа и визуелна содржина за кризата Ковид-19, беше доделена посебна секција на нашата веб-страница: <https://www.financethink.mk/en/covid-19-and-the-economy/>. Во март 2020, ја воспоставивме нашата Регионална Канцеларија Пелагонија, со цел поблиско да влијаеме врз креирање и спроведување ефективни локални политики и акции во Пелагонискиот регион и неговите општини.

На крај, но не и најмалку важно, нашите вработени ја илустрираа нивната продуктивност и креативност дури и при работа од дома, што остана клучен столб на кредибилитетот на она што им го испорачуваме на нашите целни групи, носителите на политиките и јавноста во целина.

Продолжуваме по овој пат, во годината што претстои.

Уживајте во читањето на овој Годишен извештај.

Со почит,

Блажица Петрески, CEO

За Finance Think

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики, основан во 2012 година, со цел да го подобри влијанието на економските и социјалните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

ПРОГРАМСКИ ОБЛАСТИ

Во насока на остварување на мисијата и визијата, фокусот на работа е врз шест програмски области:

- Политики на раст и развој
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Фискална транспарентност и одговорност
- Родови и доходни нееднаквости
- Социјално претприемништво и жени
- Миграција и дознаки

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Finance Think е воден од следниве принципи и вредности:

Досег и Вклученост

- Резултатите и наодите од работата на Finance Think се дисеминираат така што може да бидат разбрани од не-специјалисти, а со тоа да водат кон подобро разбирање на јавноста на економијата, политиките и реформите.
- Производите на Finance Think се врвни и иновативни.
- Институтот обезбедува колегијална и негувана професионална средина, признавање на вработените како професионалци и не врши каков било вид на дискриминација.

Транспарентност и Ефикасност

- Finance Think управува со своите активности на трошечно-ефикасен начин, и се фокусира на резултати и влијание. Благодарно ја осознава поддршката што ја добива и е заинтересиран за испорачување на вредност за парите при остварување на својата мисија.

- стратешките цели што ја водат истражувачката средина и механизмите за финансирање.- Истражувањето е применето, иновативно, ориентирано кон политики и високо-квалификувано.
- Истражувањата се интердисциплинарни и поттикнуваат соработка.

Мисијата на Институтот се остварува преку економски истражувања, советување и препораки за економските политики и поттикнување критичка дебата за економските процеси.

- Политиките и процедурите на Finance Think се транспарентни.
- Внатрешната и надворешната евалуација на активностите на Finance Think е постојана и транспарентна.

Примена, Квалитет и Етика на Истражувањата

- Истражувачката агенда е поврзана и интегрирана со мисијата на институтот, и истражувачите се усогласени со

- Истражувачите се фокусираат врз нивните истражувања за доброто на општеството и проширување на границите на научното знаење, додека уживаат во слободата на мислата и изразувањето, како и слободата да идентификуваат методи за адресирање на идентификуваните проблеми, според признаени етички принципи и практики.

НАШАТА ВИЗИЈА

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

СОДРЖИНА

1. ЕКОНОМСКИ ТИМ	8
2. ПРОЕКТИ 11	
2.1 ПОЛИТИКИ НА РАСТ И РАЗВОЈ	12
Премостувачки мерки за ублажување на последиците од Ковид-19	12
Остварување на потенцијалот на извозно ориентираните компании да придонесат за закрепнување по Ковид-19	12
Интерактивен и повеќе-секторски механизам за следење на исполнувањето на политичките ветувања сврзани со економија	13
Промовирање докази и дијалог за зајакнување на ефектот од државната помош врз благосостојбата на потрошувачите во Северна Македонија	14
Економски компас – мерење на ефектите од предложените даночно-социјални политики на политичките партии	15
2.2 СИРОМАШТИЈА, ВРАБОТУВАЊЕ И ВЕШТИНИ	16
Дијагностика на вработувањето во општините во Северна Македонија	16
Оценка на ефектите од Ковид-19 врз сиромаштијата, со фокус врз најранливите категории граѓани	16
Одговор на социо-економските ефекти од КОВИД-19 преку поддршка на ранливите групи на ниско-платени работници, работници кои се дел од неформалната економија и привремено вработени работници	17
Социоекономска проценка на средно- до долгорочните ефекти од Ковид-19 врз секторите сврзани со децата	18
2.3 ФИСКАЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОДГОВОРНОСТ	20
Брза проценка на влијанието на Ковид-19 врз избрани локални програми и поддршка на локалното планирање и буџетирање како одговор на непосредните социо-економски потреби на жените и мажите	20
Оценка на финансиските импликации за државата во борбата против КОВИД-19	21
“Мои пари, моја одговорност”: Партиципативно буџетирање во општините во Македонија	21
2.4 РОДОВИ И ДОХОДНИ НЕЕДНАКВОСТИ	22
Родово одговорно буџетирање во време на пандемија	22
Понатаму од доходната нееднаквост во Северна Македонија	23
Родова еднаквост на работното место: Мониторинг на локално ниво	24
2.5 КОНКУРЕНТНОСТ И ПРИСТАПУВАЊЕ КОН ЕУ	25
Заедничка анализа на земјата – економски и социјални трендови	25
Институционален трансфер на знаење за да се поддржи (брза?) Европеизација на Северна Македонија	26

3. АНАЛИТИЧКИ И ИСТРАЖУВАЧКИ ПУБЛИКАЦИИ КАКО ФОРМА НА ЗАСТАПУВАЊЕ	27
3.1 РЕДОВНИ ПУБЛИКАЦИИ	28
3.2 ИСТРАЖУВАЊЕ И ПУБЛИКАЦИИ ЗА ПОЛИТИКИ	31
3.3 ВИЗУЕЛИЗАЦИИ	33
4. ДРУГИ ФОРМИ НА ЗАСТАПУВАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈА	36
4.1 МЕДИУМИ	36
4.2 ВЕБ СТРАНА	38
4.3 БЛОГ ПЛАТФОРМИ	39
4.4 СОЦИЈАЛНИ МЕДИУМИ	39
5. НАСТАНИ ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ ЈАВНА ДЕБАТА	40
5.1 ЕКОНОМСКИ ФОРУМИ	40
5.2 ТРКАЛЕЗНИ МАСИ	41
5.3 КОНФЕРЕНЦИИ ЗА ПЕЧАТ	42
6. ВЛИЈАНИЕ И ЕВАЛУАЦИЈА	43
6.1 ПРОМЕНИ ВО ПОЛИТИКИТЕ	44
6.2 ПРОМЕНИ ВО ЦЕЛНИТЕ ГРУПИ	48
6.3 ПРОМЕНИ ВО ЈАВНИОТ ДИСКУРС	49
6.4 КВАЛИТАТИВНА И КВАНТИТАТИВНА ЕВАЛУАЦИЈА	49
Табела 1: Квантитативно мерење на вкупното влијание	50
Табела 2: Евалуација на постигнувањето на целите на Finance Think	51
7. МРЕЖА И СОРАБОТКА	59
7.1 ЧЛЕНСТВА	59
7.2 МЕМОРАНДУМИ ЗА СОРАБОТКА	60
7.3 ПОСЕТИ НА ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ & ТИНК-ТЕНКОВИ	60
7.4 КОНСУЛТАТИВНИ ПРОЦЕСИ	61
8. ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ВНАТРЕШНИОТ КАПАЦИТЕТ	62
8.1 ПОСЕТИ НА КОНФЕРЕНЦИИ	62
8.2 РАБОТИЛНИЦИ	63
8.3 ВРАБОТУВАЊЕ И ПРАКТИЧНА РАБОТА	63
9. РЕГУЛАТОРНА РАМКА	64
10. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	66
10.1 БИЛАНС НА СОСТОЈБА	66
10.2 БИЛАНС НА УСПЕХ	67
ПРИЛОГ: АНТИКОРУПЦИСКА ПОЛИТИКА И ПРИНЦИПИ	68

1. Нашиот тим

Благица Петрески

Главен економист (Извршен директор)

Благица е основач, Главен економист (Извршен директор) на Finance Think. Нејзините истражувачки интереси вклучуваат палета од развојни теми како сиромаштија, невработеност, родова нееднаквост, социјално претприемништво за жени. Таа е посветен застапувач за подобри економски политики и е активно вклучена во обликување на јавната дебата за економски прашања во земјата и странство. Благица е доцент при Универзитетот Американ Колеџ Скопје, каде што предава Јавни економски политики. Таа има докторат на економски науки од Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје, за чии цели истражувала и на ЦЕРГЕ-ЕИ во Прага и на Словачката Академија на Науките. Таа е и алумни на Инцијативата за млади трансатлантски иновациони лидери. Благица ја доби Наградата за млад истражувач на годината доделена од страна на Народната банка на Македонија, како и Наградата за најдобар труд во областа на ризици и осигурување од Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Благица има богат публикувачки запис, што вклучува 7 труда во реномирани рецензирани списанија листирани на Web of Science.

Деспина Туманоска

Програмски координатор

Деспина е основач, член на Извршниот Одбор и Програмски координатор во Finance Think. Нејзините истражувачки интереси вклучуваат прашања како макроекономски политики, невработеност, секторски економски политики, применета економетрија и слично. Деспина е активно вклучена во јавната дебата за актуелни економски теми. Таа е доктор на економски науки и магистер по финансии од Универзитетот Американ Колеџ Скопје и дипломец по финансиски менаџмент од Универзитетот Св. Кирил и Методиј Скопје. Во 2012 година, таа ја доби Годишната награда за млад истражувач доделена од страна на Народната банка на Република Македонија. Деспина е активен научен публикувач, што вклучува и 5 труда објавени во списанија индексирани на Web of Science.

Бојан Србиноски

Самостоен економски аналитичар

Бојан докторираше во областа на финансиите од Универзитетот Карло Катанео (LIUC), Италија. Неговиот фокус на истражување се теми поврзани со финансиските институции и пазари и однесувањето на корисниците на финансиски услуги. Бојан ја доби Наградата за најдобар труд од областа на ризици и осигурување од Агенцијата за супервизија на осигурувањето (2020) и награда за млад истражувач на годината доделена од Асоцијацијата за ризици и осигурување на Азиско-пацифичкиот регион (APRIA 2019). Бојан работеше како асистент на Универзитетот Св. Климент Охридски. Тој беше стипендист на Турската влада на Универзитетот Докуз Ејлул, Турција, визитинг истражувач на Флорида Стејт Универзитетот, Америка и добитник на награда за студиски престој во Розета Институтот-Сиднеј, Австралија. Има познавања за анализи при користење на различни економетриски пакети (R, SAS, STATA, EVIEWS, PYTHON) и анализи на комплексни мрежи (PAJEK).

Наташа Павиќевиќ- Стојменовска

Економски и социјален аналитичар

Наташа е економски и социјален аналитичар. Додипломските студии ги заврши на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Сфера на нејзин особен интерес се: системот на социјална заштита, социјалната работа во заедница, социјалната разновидност и прашањата поврзани со еднаквите можности. На тимот на Finance Think се приклучи во септември 2016 година. Таа работи на прашања поврзани со ранливите категории на население, вклучително и актуелните социјални политики во Северна Македонија. Во моментот активно е вклучена во реформите на системот на социјална заштита, во процесот на воведување интегрирано водење случаи во центрите за социјална работа и менторскиот процес за вработените во центрите за социјална работа.

Бојана Ѓуроска

Специјалист за визуелизации и јавен имиџ

Бојана Ѓуроска се приклучи на тимот на Finance Think во септември 2018 година како Специјалист за визуелизации и јавен имиџ. Има диплома за индустриски дизајн на Машинскиот факултет во Скопје при Универзитетот Кирил и Методиј во Скопје. Како Специјалист за визуелизации и јавен имиџ во Finance Think, таа е оспособена да користи различни софтвери како InDesign, Illustrator, Acrobat и Dreamweaver. Други области од нејзиниот интерес вклучуваат фотографија и видеографија.

Сандра Соколенко- Тодороска

Организациско-административен соработник

Сандра Соколенко Тодороска се приклучи на тимот на Finance Think во мај 2018 година како Организациско-административен соработник. Таа е магистер по правни науки од Универзитетот Американ Колеџ Скопје, а дипломираше на Правниот факултет „Јустинијан Први“ од Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје. Во помал дел од своето време, таа работи и на прибирање примарни податоци од области кои вклучуваат прашања како макроекономски политики, социјална заштита, здравствена заштита, образование, невработеност и слично.

Десанка Димитрова

Помлад економски аналитичар

Десанка Димитрова се приклучи на тимот на Finance Think во септември 2019 година. Десанка е дипломиран економист по Банкарство и финансиски менаџмент при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола. За време на додипломските студии, таа беше активен член во младинската организација АИЕСЕК и студент на размена во Универзитетот во Ополе, Полска, каде работеше на исцрпни истражувања од областа на меѓународната економија, вклучувајќи индикатори за пазарот на труд, меѓународна трговија и глобална конкурентност. Десанка има афинитети кон статистиката и економските модели. Други области од нејзин интерес се: економска нееднаквост, бизнис и менаџмент процеси, локален развој и др.

Благој Ѓелевски

Економски аналитичар

Благој се приклучи на Finance Think во јуни 2017 година како теренски координатор на мрежата FISCAST. Тој е магистер по политички менаџмент од Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје. Благој е основач на невладината организација Квантум Прима од Кавадарци. Други области на неговиот интерес вклучуваат статистика, анализа на податоци и веб дизајн. Благој бил стипендист на фондацијата Конрад Аденауер. Тој е пронаоѓач на “Приоритетен модел на рангирање” (математички модел за ДСС (Одлука за поддршка на софтвер)), кој е регистриран во Македонската Авторска Агенција под ознаката “МК 1074”.

2. Проекти

Проектите на Finance Think се поделени во седум истражувачки програми:

ПОЛИТИКИ НА РАСТ И РАЗВОЈ

СИРОМАШТИЈА, ВРАБОТУВАЊЕ И ВЕШТИНИ

ФИСКАЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И
ОДГОВОРНОСТ

КОНКУРЕНТНОСТ И ПРИСТАПУВАЊЕ КОН ЕУ

РОДОВИ И ДОХОДНИ НЕЕДНАКВОСТИ

СОЦИЈАЛНО ПРЕТПРИЕМНИШТВО И ЖЕНИ

МИГРАЦИЈА И ДОЗНАКИ

2.1 Политики на раст и развој

Оваа истражувачка програма опфаќа сет од политики и стратегии за генерирање и поддршка на економскиот раст и развој, со фокус врз три развојни столба: образование, здравствена заштита и институции. Други третирани развојни столбови вклучуваат: инфраструктурни инвестиции, државна помош, финансиски пазари и институции и други секторски политики.

Во рамки на оваа програма во 2020 година спроведени се следниве проекти:

Премостувачки мерки за ублажување на последиците од Ковид-19

Целта на проектот е да развие предлог мерки за ублажување на последиците од Ковид-19, како форма на операционализација на документот од Обединетите нации „Северна Македонија: Рамка на одговор на ООН на КОВИД-19 (CRF)“.

Активности: Дизајн на специфични мерки за премостивање на последиците од Ковид-19.

Постигнувања: Целта на проектот е постигната преку дизајн на 9 специфични мерки како одговор на Ковид-19 кои се публикувани во рамки на студија за политиките.

Донатор: УНДП

Времетраење: Јули 2020 – Ноември 2020

Остварување на потенцијалот на извозно ориентираните компании да придонесат за закрепнување по Ковид-19

Проектот има за цел да ги идентификува потенцијалите на извозно-ориентираните капацитети, вклучително и веќе постоечките странски инвеститори во земјата, за поддршка на економското закрепнување пост-Ковид-19.

Активности: Во 2020 година спроведен е прашалник со 73 извозно ориентираните компании со цел идентификација на капацитетите за прилагодување и пренасочување на тековното производство според променетата побарувачка, потенцијалите за регионално репозиционирање и користење на глобалната стратегија за поместување на географската

распределба и намалување на трошоците, потенцијалите за инјектирање капитал што матичната компанија ќе ги направи на компанијата-ќерка во земјата, пречките за извоз и раст и потребите за економски мерки што ќе ги максимизираат идентификуваните потенцијали. Постигнувања: Целта на проектот е постигната преку дизајн на 9 специфични мерки како одговор на Ковид-19 кои се публикувани во рамки на студија за политиките.

Постигнувања: : Податоците од прашалникот се основа за пресметка на потенцијалот на овие компании да придонесат во закрепнување на економијата од пандемијата, направена во рамки на студијата на политики. Базирано на резултатите, студијата нуди конкретни мерки што треба да ги преземе Владата на РСМ со цел искористување на потенцијалот на овие компании.

Донатор: Британска амбасада – Скопје

Времетраење: Септември 2020 – Март 2021

Интерактивен и повеќе-секторски механизам за следење на исполнувањето на политичките ветувања сврзани со економија

Целта на проектот е да промовира мониторинг и мерење на економски цели и резултати од политичко-владини програми, преку користење докази, наоди и податоци и преку поттикнување повеќестран општествен ангажман.

Активности: Целта на проектот се постигнува преку имплементација на следниве активности:

1. Поставување рамка за мерење на економски цели и резултати, во контекст на политички и владини програми, преку користење докази, наоди и податоци;
2. Градење вештини кај засегнатите страни за критичка анализа на можните и вистинските резултати од политичките ветувања во делот на економијата;
3. Збогатување на јавниот дискурс преку критичка, аргументирана и жива дебата за изводливоста, резултатите и трошокот на политичките ветувања во економијата.

Постигнувања: Во текот на 2020 година изградена е рамка за следење и мерење на економските цели и резултати наспроти ветувањата во владините програми. Рамката е акцијата за следење на исполнувањето на политичките ветувања е наречена Економски компас и е достапна на линкот <https://www.financethink.mk/ekonomski-kompas/>

Донатор: Цивика Мобилитас

Времетраење: Мај 2020 – Мај 2022

Промовирање докази и дијалог за зајакнување на ефектот од државната помош врз благосостојбата на потрошувачите во Северна Македонија

Целта на акцијата е да се промовираат докази и да се поттикне дијалог за улогата на државната помош за благосостојбата на потрошувачите во Северна Македонија, со цел разбирање на постојните форми на државна помош во Северна Македонија и нивната (заемна) конзистентност во рамките на целокупното антимонополско законодавство и законодавството на ЕУ; обезбедување цврсти докази за тоа дали државната помош ја нарушува конкуренцијата на пазарот, со примена врз најголемата владина програма за субвенционирање на приватни компании и подобрување на дијалогот меѓу засегнатите страни, како и да се подигне јавната свест за државната помош, усогласувањето со законодавството на ЕУ и благосостојбата на потрошувачите.

Активности: Проектот предвидува низа активности со цел длабинска анализа на влијанието на државната помош за конкуренцијата на пазарот и благосостојбата на потрошувачите, и зголемување на јавната свест за користите од државната помош.

Постигнувања: Со цел зголемување на знаењето за регулативната рамка за државна помош во Северна Македонија, во 2020 година подготвена е студија за политиките „Државна помош во Северна Македонија: Критички осврт на регулативната рамка“ и изготвени се бројни визуелни производи со цел зголемување на јавната свест и подобрување на дијалогот меѓу засегнатите страни. Извршена е анализа на потребата од обука кај Комисијата за заштита на конкуренцијата и дизајниран е соодветен курикулум кој ќе биде испорачан во почетокот на 2021 од страна на меѓународен експерт за државна помош.

Времетраење: Февруари 2020 – Мај 2021

Донатоп: Balkan Trust for Democracy – Norwegian Embassy Belgrade

Економски компас – мерење на ефектите од предложените даночно-социјални политики на политичките партии

Целта на проектот е да ги процени ефектите од економските, социјалните и дел од развојните политики кои ќе ги предложат политичките партии во нивните изборни програми за парламентарните избори 2020, преку користење на МК-МОД Микросимулациски модел за даноци и социјални надоместоци.

Активности: Целта на проектот е постигната со имплементација на следниве активности:

1. Средба со политички партии со цел претставување на акцијата и потпишување договори за соработка
2. Симулација на економските ветувања и презентација на наодите со цел прилагодување на ветувањата согласно добиените резултати
3. Подготовка на визуелни производи со цел информирање на јавната дебата за (не)реалините политички ветувања.

Постигнувања: Во 2020 година спроведени се сите активности. Притоа, симулацијата на ветувањата за износот на минимална и просечна плата во земјава во изборната програма на политичката партија СДСМ покажа дека истите се високо поставени и не го следат реалниот раст на македонската економија, за што навремено алармиравме и препорачавме намалување до износот што може реално да се постигне. Иако во изборната програма износите останаа непоремени, во владината програма износите се намалени до нивото што го посочивме како реално и според можностите на економијата.

Донатор: Cívica Mobilitas (делумно финансирање)

Времетраење: Декември 2019 – Јули 2020

2.2 Сиромаштија, вработување и вештини

Оваа истражувачка програма се однесува на серија развојни тематички поврзани со квалитетот на живот на граѓаните и вклучува, но не е ограничена на прашања како што се: сиромаштија, минимална плата, учество на пазарот на труд, невработеност, сива економија, продуктивност, социјална заштита и сл.

Во рамките на оваа програма беа спроведени следниве проекти:

Дијагностика на вработувањето во општините во Северна Македонија

Целта на проектот е се изврши дијагностика на пазарот на трудот во девет општини во Северна Македонија, преку собирање и анализа на податоци за понудата и побарувачката на работна сила на локалните пазари на труд.

Активности: Целта на проектот се постигнува преку следните активности: прибирање податоци за локалните пазари на труд и подготовка на бриф за политиките за секоја општина.

Постигнувања: Во текот на 2020 отпочнати се активности за опсежно прибирање податоци од засегнатите општини.

Времетраење: ноември 2020 – јануари 2021

Клиент: Меѓународна организација на трудот

Оценка на ефектите од Ковид-19 врз сиромаштијата, со фокус врз најранливите категории граѓани

Целта на овој проект е да го процени ризикот од сиромаштија наметнат од Ковид-19 кризата, со посебен осврт кон групите најизложени на социјален ризик, и да ја подигне информираноста и свесноста за искористување на мерката за олеснет влез во системот на гарантирана минимална помош.

Активности: Целта на проектот е постигната преку следниве активности:

1. Оценка/симулација на ефектот од Ковид-19 кризата врз сиромаштијата, со посебен осврт на сиромаштија по пол;

2. Квалитативна оценка за ефектот од Ковид-19 кризата врз целните групи: Жените и младите во социјален ризик, неформалните работници, примателите на социјална помош и Ромите;
3. Оценка на фискалните импликации од мерката за релаксирање на критериумите за стекнување гарантирана минимална помош;
4. Подигање на информираноста и свесноста за олеснетиот влез во системот за гарантирана минимална помош;
5. Дизајнирање предлог мерки за политиките базирани на докази, со потенцијално потесно таргетирање на целните групи.

Постигнувања: Во 2020, целта на проектот е постигната во целост, односно реализирани се сите програмски активности.

Донатор: Генерален секретаријат при Влада на РСМ

Времетраење: јули-декември 2020

Одговор на социо-економските ефекти од КОВИД-19 преку поддршка на ранливите групи на ниско-платени работници, работници кои се дел од неформалната економија и привремено вработени работници

Основна цел на проектот е намалување на социо-економските последици од кризата предизвикана од Ковид-19 врз ранливите категории работници.

Активности: Поситтнувањето на целта на проектот е преку следниве активности:

1. Квантитативна и квалитативна анализа на социо-економските ефекти од Ковид-кризата врз ранливите категории работници,
2. Креирање препораки односно нови мерки и интервенции за ублажување на последиците од кризата врз ранливите категории работници,
3. Зголемување на капацитетите за застапување на локалните здруженија, со цел навремено и информирано застапување на ранливите категории работници пред носителите на политики,
4. Зголемување на јавната свест за социо-економските ефекти од кризата, расположливите мерки за справување со неа и потребата од воведување нови мерки и политики насочени кон овие категории работници.

Постигнувања: Во текот на 2020 година спроведени се три фокус групи со ранливи категории работници со цел квалитативна анализа на социо-економските влијанија на пандемијата. Дополнително, во

насока на подигнување на јавната свест и критичка дебата, подготвени се низа визуелни производи со првични наоди од квантитативната анализа за социо-економските ефекти од пандемијата врз 5 групи ранливи работници: неформални, домашни платени, семејни неплатени, нископлатени и работници со атипични договори за вработување.

Донатор: Фондација Отворено општество Македонија

Времетраење: Јули 2020 – Јуни 2021

Социоекономска проценка на средно- до долгорочните ефекти од Ковид-19 врз секторите сврзани со децата

Целта на проектот е да изврши квалитативна и квантитативна проценка на средно- до долгорочните ефекти од Ковид-19 врз секторите сврзани со децата, и тоа: социјална заштита, образование и здравствена заштита.

Активности: Анализа на влијанието од Ковид-19 врз децата, вклучително прибирање податоци, симулација преку МК-МОД, опсежно интервјуирање на засегнатите страни и дизајн на конкретни препораки.

Постигнувања: Во 2020 година подготвена е студија за политиките која содржи квантитативна симулација, преку користење микро-податоци, на ефектите од кризата врз детската сиромаштија и сврзани индикатори. Во посебен дел, анализата се фокусира врз импликациите од и врз јавните финансии во однос на наведените сектори.

Клиент: УНИЦЕФ

Времетраење: Мај-Јуни 2020

2.3 Фискална транспарентност и одговорност

Оваа истражувачка програма ги опфаќа прашањата како што се транспарентност, структурата и ефекти од јавната потрошувачка, партиципативно буџетирање на национално и локално ниво, одржливост на јавниот дефицит и долг, јавни набавки итн.

Беа имплементирани следниве проекти:

Брза проценка на влијанието на Ковид-19 врз избрани локални програми и поддршка на локалното планирање и буџетирање како одговор на непосредните социо-економски потреби на жените и мажите

Целта на овој проект е да обезбеди поддршка во развојот на брза проценка на влијанието на Ковид-19 врз избрани локални програми и да го поддржи локалното планирање и буџетирање како одговор на непосредните социо-економски потреби на жените и мажите.

Активности: Овој предлог ги предвидува следниве активности:

1. Канцелариска анализа на буџетите на ЕЛС за 2020 година со цел да се мапира предвидените родово-одговорни програми, нивно категоризирање и компаративна анализа со локалните политики и стратегии за еднакви можности помеѓу мажите и жените, со цел да се процени колку локални програми и средства се алоцирани директно за жени, пред Ковид-кризата.
2. Длабински интервјуа со службеници на ЕЛС за детално да се дискутираат интервенциите за одговор на ЕЛС за решавање на потребите на локалниот граѓанин, во врска со родовото влијание.
3. (Он-лајн) фокус-групи со локални граѓани за да се оцени нивното искуство и став кон мерките за одговор на ЕЛС во справување со влијанието од Ковид-19.

Постигнувања: Во 2020 година направено е мапирање на активностите од локалните програми што директно или индиректно придонесуваат кон унапредување на родовата еднаквост во локалната заедница. Дополнително, спроведени се длабински интервјуа со претставници на Комисиите за еднакви можности на жените и мажите, со цел прибирање ставови и податоци за нивната улога во процесот на подготовка на локалните годишни програми.

Донатор: UN Women Скопје

Времетраење: октомври 2020 – март 2021

Оценка на финансиските импликации за државата во борбата против КОВИД-19

Целта на оваа анализа е проценка на финансиските импликации, односно трошењето на државните институции наменети за борбата против КОВИД-19.

Активности: Документациска анализа на финансиските импликации од уредбите со законска сила донесени во време на пандемија.

Постигнувања: Изготвен е документ со мапирани уредби со законска сила и проценка на нифното фискално влијание.

Донатор: ИРИ Републикански институт

Времетраење: Април – Јуни 2020

“Мои пари, моја одговорност”: Партиципативно буџетирање во општините во Македонија

Севкупната цел на овој проект е да се подобрат практиките и учеството на локалните засегнати страни во процесот на локално буџетирање и да се зголеми ефективноста на трошењето на општинските пари.

Активности: Проектот е заснован на реализацијата на следниве активности:

1. Избор на општини, анализа на моменталната состојба со партиципативното буџетирање и засегнати страни и склучување меморандуми за соработка со избраните општини.
2. Зголемување на знаењето и вештините за партиципативно буџетирање на засегнатите страни преку низа обуки и работилници.
3. Зголемување на јавната свест за придобивките од партиципативното буџетирање преку низа јавни настани (информативни корнери, јавни предавања, изјави и пишувања во медиумите, информативни флаери итн.).

Постигнувања: Во 2020 година беа организирани 3 регионални форуми (Крушево, Кавадарци, Крива Паланка) и еден економски форум во Скопје, со цел промоција на резултатите од истражувањето за влијанието на јавните дискусии, како алатка за вклучување на граѓаните во процесот на креирање на локалните буџети. Со тоа, проектот беше комплетиран.

Донатор: УСАИД – Проект за граѓанско учество

Времетраење: мај 2017 - мај 2020

2.4 Родови и доходни нееднаквости

Оваа истражувачка програма се фокусира врз примена на аспекти од поновата економска литература кои се залагаат за родова еднаквост во платите, вработувањето и можностите, како и за политики за намалување на нееднаквоста во доходот и богатството.

Следните проекти се спроведени:

Родово одговорно буџетирање во време на пандемија

Проектот е насочен кон подобрување на позицијата на жените и намалување на родовата нееднаквост на пазарот на труд, на долг рок. Со детално испитување на употребата на родово одговорно буџетирање во активните мерки за вработување ќе се направи подлога за дизајн на нови мерки и модели за подобрување на положбата на жените на пазарот на труд и ублажување на социо-економските последици од кризата и/или ќе се дадат препораки за редизајн на постоечките мерки со цел дизајн на родово одговорни мерки што најмногу одговараат на потребите и карактеристиките на жените.

Активности: Целта на проектот ќе се постигне преку:

- Деск анализа на оперативниот план за 2020 и неговите ревидирани верзии
- Длабински интервјуа со претставници на АВРМ
- Фокус групи со жени – корисници на мерки од ОП
- Активности за застапување на резултатите

Постигнувања: Во текот на 2020 година направена е анализа на ОП со цел категоризација на предвидените мерки според нивната релевантност за жените.

Донатор: Центар за истражување и креирање политики преку Мрежа за родово одговорно буџетирање

Времетраење: декември 2020 – мај 2021

Понатаму од доходната нееднаквост во Северна Македонија

Целта на проектот е да даде преглед на нееднаквостите во Северна Македонија понатаму од доходот, односно нееднаквостите во можностите во четири критични области: образование, здравство, пазар на труд и правда.

Активности: Прибирање релевантни податоци и подготовка на студија за политиките.

Постигнувања: Во 2020, завршена е студијата за политиките согласно целта на проектот.

Донатор: УНДП

Времетраење: декември 2019 – јануари 2020

Родова еднаквост на работното место: Мониторинг на локално ниво

Главната цел на овој проект е промоција и поттикнување родова еднаквост и недискриминација при вработување и на работното место. Краткорочните цели на проектот вклучуваат: 1) да се проценат ставовите на работодавачите за родовата нееднаквост и дискриминацијата при вработување и на работното место и механизмите за нивно спречување и заштита; 2) да се испитаат искуствата на работниците во врска со родовата нееднаквост и дискриминација и да се процени дали тие се сведуваат на изолирани случаи или се систематска појава; 3) да им се помогне на носителите на политики да носат информирани одлуки базирани на докази, податоци и препораки; 4) да се поттикне социјален дијалог помеѓу клучните засегнати страни (работници, работодавачи и носители на политики); 5) да се подигне јавната свест за регулаторната рамка за заштита од родова нееднаквост и дискриминација при вработување и на работното место.

Активности: Целта на проектот ќе биде остварена преку следниве активности:

1. Анализа на обемот и ставовите на работодавачите за спречување и заштита од родовата нееднаквост и дискриминација при вработување и на работното место
2. Анализирање на искуствата на локалното население поврзани со родовата нееднаквост и / или дискриминација на работното место
3. Креирање на препораки за носителите на политики
4. Поттикнување на социјален дијалог на темата на проектот
5. Организирање на локална кампања за застапување на проектот

Постигнувања: Во 2020 година беше направена анализа на ставовите на работодавачите и искуствата на работниците поврзани со дискриминација на работното место. Врз база на анализата креирани се препораки до носителите на политики, а со цел зголемување на информираноста на населението за нивните права на работно место, продуцирани се низа визуелни производи и организиран е информативен настан.

Донатор: Фондација Отворено општество Македонија

Времетраење: ноември 2019 – јули 2020

2.5 Конкурентност и пристапување кон ЕУ

Оваа истражувачка програма се занимава со концептуализација на конкурентноста, односно институциите, политиките и реформите за зајакнување на пазарната економија на Северна Македонија. Покрај тоа, програмата конкретно се занимава со тоа како пристапот кон ЕУ помага во конкурентноста на земјата во насока на поддршка на капацитетите за справување со конкурентскиот притисок и пазарните сили во Унијата.

Следниве проекти се спроведени:

Заедничка анализа на земјата – економски и социјални трендови

Целта на проектот е да се изврши синтеза на постојното знаење во областа на економските, социјалните и развојните трендови и политики во Северна Македонија, да се идентификуваат групите од населението кои најмногу заостануваат во поглед на серија развојни индикатори, да се идентификуваат краткорочни и среднорочни ризици, како и јазови во знаењето и податоците, се во контекст на целите за одржлив развој.

Активности: Прибирање релевантни податоци и подготовка на студија за политиките.

Постигнување: Во 2020, завршена е анализата согласно целта на проектот.

Клиент: Канцеларија на резидентниот координатор на ОН

Времетраење: ноември 2019 – март 2020

Институционален трансфер на знаење за да се поддржи (брза?) Европеизација на Северна Македонија

Целта на проектот е да се подигне Finance Think на ново меѓународно / европско ниво на развој, за да може да обезбеди рационализирање на европските економски вредности и динамика во националната економија, како и да може стабилно да остварува интеракција со актерите на ЕУ релевантни во овој домен.

Активности: Следејќи ја главната цел на проектот, специфичните задачи се позиционирани околу три столба:

1. Овозможување партнерства со релевантни врсници од ЕУ, како и пристапување до релевантни чинители за економски политики на ниво на ЕУ, за да се научи како еден тинк-тенк може да се вклучи во процесите на Европеизација во сопствената земја, како и да се постават основи за идна соработка со западните врсници во заеднички иницијативи;
2. Понатамошно зајакнување на истражувачкиот капацитет на ФТ, преку учење од врсници од ЕУ и транспонирање на нивните најдобри практики во внатрешната регулатива;
3. Подигање на комуникацискиот и застапничкиот капацитет на ФТ за комуникација на меѓународно ниво.

Постигнувања: Во 2020, воспоставена е соработка со институтот Аспен од Германија, со што се создадени неопходните предуслови за воспоставување на партнерствата согласно програмираните активности на проектот. Реализацијата на соработките следува во 2021, меѓу другото и како резултат за пролонгирање на активностите поради пандемијата.

Донатор: Фондации Отворено Општество – Канцеларија во Берлин

Времетраење: ноември 2019 – април 2022

3. Аналитички и истражувачки публикации како форма на застапување

Врз основа на економски анализи, истражувања и следење на економските активности, Finance Think продуцираше различни видови на публикации и визуелизации.

Бр . /No . 29

Оваа публикација е произведена со поддршка од Open Society Think Tank Fund (TTF). TTF може да не се согласува или да не ги одобрува мислењата изразени во оваа публикација.

На економскиот дел од Извештајот на Европската Комисија за напредокот на Република Северна Македонија

8. Октомври 2020

Извештајот на Европската Комисија за напредокот на Република Северна

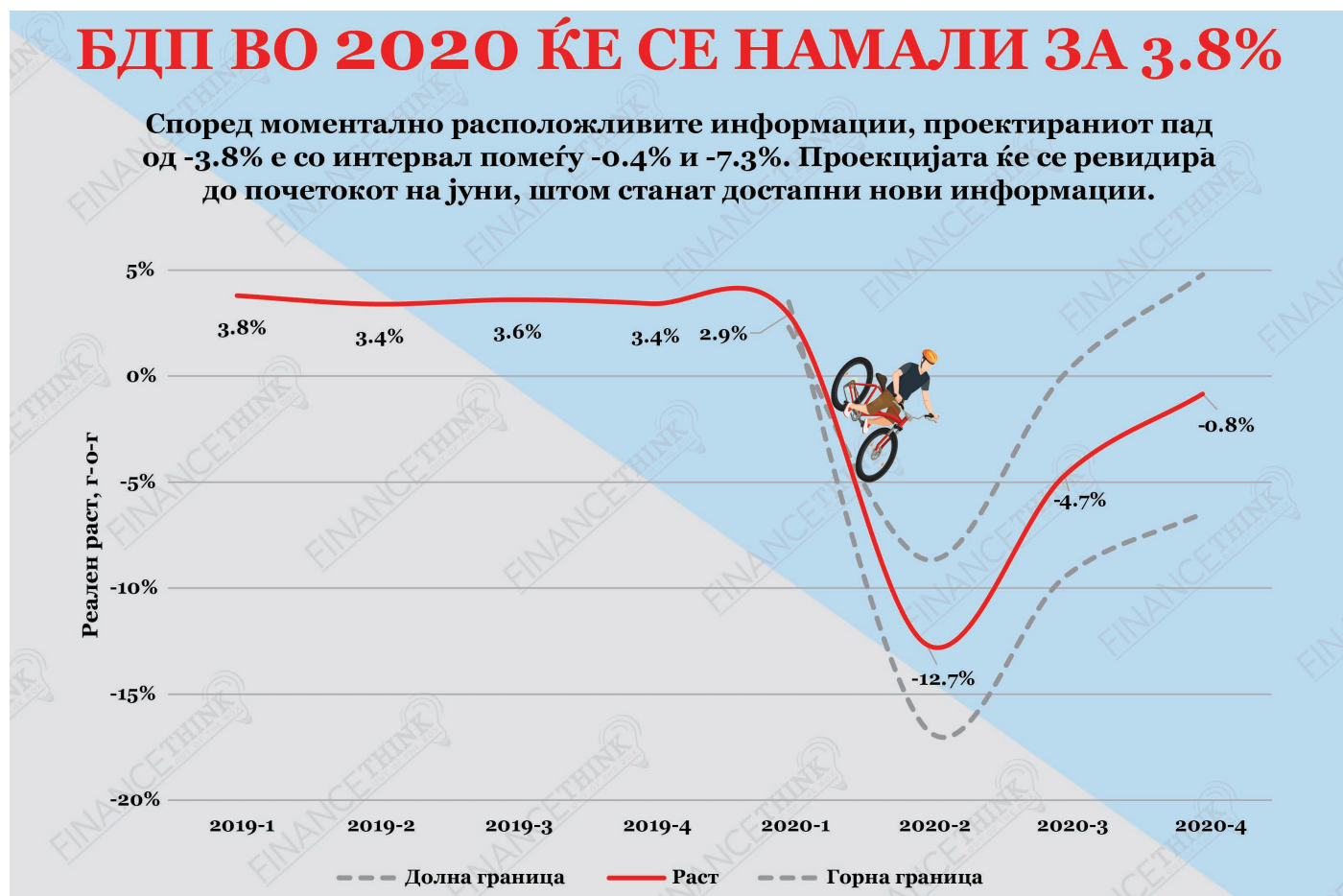
Finance Think оценува дека, додека Извештајот врши експлицитно и имплицитно вреднување на

3.1 Редовни публикации

Редовните публикации на Finance Think вклучуваат:

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР, редовна публикација која се објавува квартално и која врши преглед на македонската економија преку бројки, со истакната компонента на прогнозирање. Од 2016 година натаму, оваа публикација нуди нумеричка прогноза за економскиот раст на македонската економија, како и кратка дискусија за поврзаните ризици и можности. Досега се публикувани 36 изданија, од кои четири во 2020.

За првпат во 2020, Макроекономскиот монитор изврши квартални проекции на растот на БДП во 2020, поради околностите со пандемијата. Притоа, за вториот квартал од 2020, проекцијата во Макроекономскиот монитор изнесуваше -12.7%, што беше исто со остварениот пад од 12.7% објавен од Државниот завод за статистика во јуни 2020. Во септември 2020, ДЗС го ревидираше овој пад на -14.9%. Нашата проекција од -0.8% за четвртиот квартал од 2020, исто така беше особено прецизна, бидејќи остварената бројка објавена од ДЗС во март 2021 изнесуваше -0.7%. Свкупно, за 2020, нашиот Макроекономски монитор проектираше првичен пад од -3.8%, кој во декември 2020 го ревидиравме на -4.8%. Остварувањето објавено во март 2021 изнесува -4.5%, со што проекцијата од Finance Think беше второрангирана проекција по точност, по таа од Министерството за финансии (-4.5%), а пред проекциите на НБРСМ (-4.9%), ММФ (-5.5%) и ЕБРД (-6%).

БРИФОВИТЕ ЗА ПОЛИТИКИТЕ се производ од целокупната работа на институтот и произлегуваат од активности како проекти, кратки анализи, објавени статии, тркалезни маси и слично. Брифовите за политиките се сметаат за моќна алатка за застапување на Finance Think. Тие интензивно се комуницираат со засегнатите страни, преку нивно испраќање до релевантните владини агенции или презентирање на заеднички состаноци и средби, и се објавуваат на комуникациските платформи на институтот.

Во 2020 година објавени се следниве изданија:

1. Како пазарот ги оцени економските мерки против Ковид-19?
2. Колку Ковид-19 ќе ја зголеми сиромаштијата во Северна Македонија?
3. Јавни дискусии: Креирање буџет според локални приоритети и потреби
4. Дали беше неопходна финансиска помош на фирмите за задржување на работните места во време на Ковид-19?
5. Мажите и жените на пазарот на труд: (Не)еднаков пристап и третман
6. За справување со економските ефекти од Ковид-19: мерки кои ги балансираат ликвидносните потреби на компаниите и државата

ФТ КОМЕНТАР е ад-хок публикација на Finance Think. Таа содржи прв и кондензиран коментар на стратешки документи, акциски планови, изјави и извештаи објавени од разни институционални играчи: Владата и нејзините агенции, Европската комисија, ММФ, Светската банка и други регионални и меѓународни финансиски и економски организации; за прашања што спаѓаат во работниот домен на Finance Think и се сврзани со Северна Македонија. Во текот на 2020 година беа објавени три изданија:

1. ФТ Коментар бр. 30 на предлог Законот за буџетите, 27 октомври 2020
2. ФТ Коментар бр. 29 на економскиот дел од Извештајот на Европската Комисија за напредокот на Република Северна Македонија, 8 октомври 2020
3. ФТ Коментар бр. 28 на ребалансот за Буџет на Северна Македонија за 2020 година, 18 мај 2020

ФТ СТАВ е кондензирана и брза реакција на дневните промени во економските политики и трендови. Во 2020 беа објавени 10 ставови:

1. ФТ Став бр. 50 за петтиот пакет економски мерки на Владата поврзани со Ковид-19
2. ФТ Став бр. 49 за невработеноста во време на Ковид-19
3. ФТ Став бр. 48 за предизвиците на носителот на политиките во сферата на трудот и социјалната политика
4. ФТ Став бр. 47 за предизвиците на носителот на политиките во сферата на финансиите
5. ФТ Став бр. 46 за сите економски мерки на Владата сврзани со Ковид-19
6. ФТ Став бр. 45 за овозможување владина помош во услови на отпуштање работници
7. ФТ Став бр. 44 за очекуваната економска рецесија и проекција на падот на БДП
8. ФТ Став бр. 43 за навремени мерки за спас на економската активност
9. ФТ Став бр. 42 за одговор на економските власти на заканите од Ковид-19 за економијата

КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ. Целта на оваа публикација е да стави под светло податоци за квалитетот на животот во Северна Македонија. Публикацијата е ад-хок и се темели на анкетни и административни податоци. Секое издание од публикацијата е тематско. Во 2020 издадени се 2 публикации:

1. Економски ефекти од корона-кризата
2. Може ли економијата да ги издржи економските изборни ветувања?

3.2 Истражување и публикации за политики

ТРУДОВИ ОД ИСТРАЖУВАЊА. Претставници на институтот објавија трудови во домашни и меѓународни списанија, и тоа:

1. Tumanoska, D. (2020) The Relationship between Economic Growth and Unemployment Rates: Validation of Okun's Law in Panel Context. *Research in Applied Economics*, 12(1), p.33-55.
2. Petreski, M., Oviedo, A.M. and Cancho, C. (2020) Expectations Set High: Understanding Reservation Wages in North Macedonia. *Review of Social Policy*, 27(2), p.171-192.
3. Petreski, M. (2020) Winners or losers? Workers in transition economies under globalization. *Post-Communist Economies*, 32(4), p.468-494.

СТУДИИ ЗА ПОЛИТИКИТЕ. Во текот на 2020 година, беа објавени следниве студии за политиките:

1. Зад нееднаквоста на доходот во Северна Македонија: Преглед – Марјан Петрески
2. Јавни дискусии: Алатка за вклучување на граѓаните во процесот на партиципативно буџетирање – Деспина Туманоска, Благица Петрески

НОВА СТУДИЈА

**ПОТЕНЦИЈАЛОТ НА
ИЗВОЗНО-ОРИЕНТИРАНИТЕ
КОМПАНИИ ДА ПРИДОНЕСАТ
ЗА ЕКОНОМСКОТО
ЗАКРЕПНУВАЊЕ ПО КОВИД-19
ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

2020

3. Државна помош во Република Северна Македонија: Критички осврт на регулативната рамка – Десанка Димитрова

4. Социјалните и економските ефекти од ковид-19 врз децата во Северна Македонија: Брза анализа и препораки за политиката - Марјан Петрески, Благица Петрески, Ана Томовска Мисоска, Маја Геровска Митев, Маја Парнарџиева Змејкова, Владимир Димковски, Николас Морган

5. Социјалните услуги во општините во Северна Македонија: Капацитет, ризици, потреби – Марјан Петрески, Деспина Туманоска, Благица Петрески

6. Премостувачки мерки за ублажување на последиците од ковид-19: Предлог, трошоци и клучни ефекти на концептот - Благица Петрески, Марјан Петрески, Александар Стојков, Ана Томовска-Мисоска, Маја Парнарџиева-Змејкова, Владимир Димковски

7. Потенцијалот на извозно-ориентираните компании да придонесат за економското закрепнување по Ковид-19 во Северна Македонија – Бојан Србиноски, Благица Петрески, Марјан Петрески

ДРУГИ ПУБЛИКАЦИИ. Во 2020, беше подготвена брошура Зајакнување на жените во земјоделството чија цел е зголемување на информираноста за постојните мерки и програми за финансиска поддршка на земјоделците.

3.3 Визуелизации

ГРАФИКОНИ И ИНФОГРАФИКОНИ. Во текот на 2020, економистите од Finance Think продуцираа 68 графикони и 17 инфографикони на следниве теми:

1. Нашите нови сиромашни
2. Најпогодените сектори во економијата се истовремено и најранливи
3. Трка во партиципативното буџетирање
4. Кои работници се најпогодени од Ковид-19 пандемијата?
5. Иднината на продуктивноста
6. Да ја направиме гарантираната минимална помош подостапна и повисока
7. Заразена сиромаштија
8. Напорна работа – ниска плата
9. Да ја вратиме мерката „14.500 по вработен“
10. Капацитети на КЗК
11. Државната помош е исклучок а не правило
12. Пониските даноци може да ја зголемат вработеноста, но овој ефект е исцрпен
13. Какви проекти им се потребни на граѓаните во општините?
14. Жените работници а мажите работодавачи
15. Даночните олеснувања може да ја намалат работната сиромаштија
16. Здравјето, граѓаните и државата
17. Жени vs мажи

Графиконите се комуницираат преку социјалните мрежи, а инфографиконите се поставуваат на Flickr платформата, а потоа се дисеминираат преку други канали.

LET'S CHAT ECONOMICS! Во 2020 година подготвивме 6 изданија на овој продукт, кој на визуелен начин, низ разговор помеѓу две или повеќе лица, истакнува важни информации поврзани со тековни економски теми:

1. Ковид-19 и економијата
2. Неформален работник
3. Родова еднаквост на работното место
4. Критериуми за вработување
5. Вработување или семејство?
6. Големиот бизнис, започнува мал

FINANCE THINK
OUT OF THE BOX

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

НЕФОРМАЛЕН РАБОТНИК

Драгана

Иван, како ти е на новото работно место?

Иван

Добро е, работните задачи целосно одговараат на моите квалификации. Но....сеуште сум неформален работник.

Драгана

Како тоа, неформален? Што значи тоа?

Иван

Па, сеуште немам потпишан договор за вработување. А веќе 2 месеци сум дел од оваа фирма.

Драгана

Хммм....па добро, што е толку важен договорот?

Иван

Без потпишан договор, немам право на социјално и пензиско осигурување.

Драгана

А плата???

Иван

Платата ја добивам 'во плико'.

Материјалот е изработен во рамки на проектот „Одговор на социо-економските ефекти од КОВИД-19 преку поддршка на ранливите групи на ниско-платени работници, работници кои се дел од неформалната економија и привремено вработени работници“, што го спроведува конзорциум од 6 организации составен од: Институт за економски истражувања и политики Finance Think - Скопје; Здружение за истражување и анализи ЗМАИ - Скопје; Аналитика - Скопје; Здружение Гласен текстилец - Штип; Здружение за унапредување и заштита на правата на работниците Достоинствен Работник - Прилеп; и Здружение за рурален развој ЛАГ Агро Лидер - Кривопаланка, со финансиска поддршка на Фондацијата Отворено општество – Македонија.

Содржината на материјалот е единствена одговорност на Finance Think и на ниту еден начин не може да се смета дека ги одразува ставовите на Фондацијата Отворено општество – Македонија.

Веб платформи. Како резултат на веќе спроведените проекти, следниве веб платформи беа изградени и/или надградени во текот на 2020:

1. www.kompanii.mk – Веб платформа со екстензивна база на податоци на домашни и мултинационални компании кои можат да се престават, како и нивната побарувачка и понуда на добра и услуги.
2. www.adventuretrails.mk – Веб платформа за промоција на земјата како авантуристичка туристичка дестинација
3. www.odkrusevo.mk – Веб платформа на Здружението “Крушевска жена”, производ на проектот „Зајакнување на жените од Крушево преку мини здружување за продажба и промоција на традиционални производи“.
4. www.edplako.mk – Веб платформа што ја мери фер платата и има за цел намалување на родовиот јаз во платите во Северна Македонија.
5. www.sledigiparite.mk – Веб платформа што дава информации за буџетите на 15-те најголеми општини во Северна Македонија.
6. www.vrabortime.mk – Веб платформа која дава информации поврзани со проектот „Унапредување на активното вклучување на маргинализираните лица исклучени од пазарот на труд“.
7. www.doznaki.mk – Оваа платформа содржи податоци, истражувања и ги поврзува дознаките и иследувањето во земјите од Западен Балкан.
8. <http://grupacivitax.wixsite.com/home> - Веб страната на групата CIVITAX.
9. www.fiscast.mk -ФИСКАСТ е ресурсна веб платформа за градење капацитет и алатки за фискална одговорност, одржливост и транспарентност во Македонија.

4. Други форми на застапување и комуникација

4.1 Медиуми

Нашите мислења и резултати од анализите беа комуницирани со јавноста, од што произлегоа бројни изјави, интервјуа и статии, преку што продолжуваме да негуваме блиска и континуирана соработка со медиумите. Претставници на Finance Think преку изјави беа редовно застапени во повеќето водечки печатени и електронски медиуми како што се: Капитал, Телма, ТВ 24, Сител, Нова Македонија, Слободен печат, Утрински брифинг, Макфакс, Ал Џезеира Балканс и многу други. Соработката со локалните медиуми беше дополнително зајакната во текот на 2020 година.

СВЕТ: КОЈ ПРОДАВА ВОЗИЛА ВО КИНА, МОЖЕ И ДА СЕ ИЗВЛЕЧЕ!

business magazine

Капитал

БРОЈ 1070

цена 100 ден. | 10 јули 2020 петок | година 21

www.kapital.mk

+ **Анализа**

Како помина
Македонската берза во
првото полугодие

+ **COVER STORY**

**Колку се остварливи
економските изборни
ветувања?!**

+ **ЕКОНОМИЈА**

**Извоз во првите
пет месеци**

Кај петте најголеми
трговски партнери
Македонија извезла
за 500 милиони евра
помалку стоки

+ **ИНТЕРВЈУ**

**Владимир
Дробњак**

главен технички
преговарач на
Хрватска со ЕУ

Кај нас ниедна
партија не си
дозволи да им
наштети на
преговорите!

+ **interview**

БЛАГИЦА ПЕТРЕСКИ

главен економист и извршен директор на
Институт за економски истражувања, Finance Think

ЕВРОПСКАТА ПЕРСПЕКТИВА Е МОМЕНТАЛНО НАЈРЕАЛНОТО ЕКОНОМСКО ВЕТУВАЊЕ

Ковид криза: како ефективно да работите од дома

4.2 Веб страна

Веб страната е нашата најчесто користена алатка за информирање на јавноста за нашите истражувања, анализи, настани, мислења, публикации, учество на конференции итн. Во текот на 2020, веб страната беше посетена од 28,225 посетители, или во просек, по 77 лица на ден, слично како и во 2019. Веб платформата е исто така поврзана со двата блага: „Блог на слободоумната економска мисла“ и „Економски разговори – информативен поглед“ и социјалните мрежи: Facebook, LinkedIn и Twitter.

Веб страната беше редизајнирана во 2020 година, со вградување серија нови алатки кои го подобрија нејзиниот изглед, достапност и целосна функционалност.

The screenshot displays the Finance Think website interface. The header includes the logo, navigation links (Regional Office, Career - OTM-P, E-mail), and a search bar. The main content area features a large banner for a webinar titled "Успешно заврши четвртиот од серијата вебинари посветени на #ДржавнаПомош". Below the banner, there are social media icons and a section titled "ФТ ВО МЕДИУМИТЕ" (FT in the Media) with a sub-section "БОДЕН ПЕЧАТ" (Daily Print) featuring a quote about the Agency for Employment. The bottom right corner shows a "ПУБЛИКАЦИИ" (Publications) section with a link to "Макро-монитор 9(4)" dated 05/03/2021.

4.3 Блог платформи

Институтот ги искажува своите ставови за тековни економски теми и поттикнува критичка дебата за економските процеси преку своите блог платформи. Во 2020, тимот напиша 5 блог постови:

1. Што потоа?
2. Што сфати Владата?
3. Ковид-19 ги влошува предизвиците за вработување на младите во Западен Балкан
4. Не ја компромитирајте независноста на Народна банка
5. Справување со ранливоста на младите на Македонскиот пазар на труд

4.4 Социјални медиуми

Finance Think активно ги користи социјалните мрежи Facebook, LinkedIn и Twitter.

Следниве статистички информации се однесуваат на Facebook профилот:

- Институтот имаше 22.312 Facebook пријатели на крајот на 2020, што претставува пораст од 3.4% во споредба со крајот на 2019
- Во текот на 2020 беа постирани повеќе од 600 информации, линкови, видеа, анализи, графикони, и наши ставови за економски теми од земјата и регионот
- Во текот на 2020, времепловот на Finance Think беше посетен од над 20.000 посетители, што е еднакво на, во просек, 57 посети на ден, пораст од 25.9% во споредба со претходната година
- Просечниот дневен досег на постовите на профилот беше 1.801, исклучувајќи ги спонзорираниите постови, што е раст од околу 12.7% во однос на претходната година.

5. Настаните за ПОТТИКНУВАЊЕ јавна дебата

Настаните претставуваат важна нишка на нашата комуникациска стратегија и напорите за поттикнување јавна економска дебата во Северна Македонија.

5.1 Економски форуми

Целта на економскиот форум, покрај поттикнување на јавната дебата за актуелна тема, е да претстави одреден производ на Finance Think, вклучувајќи но не ограничувајќи се на: книга, студија за политиките, интернет платформа, видео производ, итн. Во 2020 година беа организирани следниве економски форуми:

1. **„Социо-економско влијание на Ковид-19“** се одржа на 22 декември 2020 година, каде учествуваа тројца министри од Владата на РСМ, од секторите финансии, социјална политика и образование и претставници на клучни меѓународни институции како МОТ, УНДП, ОН, СЗО, УНИЦЕФ, ЕУ и Светска Банка. Целта на настанот беше клучните чинители во земјава да споделат наоди за влијанието на пандемијата врз одредени сегменти на живеењето како здравство, социјала, образование, пазар на труд и слично.
2. **„Општините и граѓаните заедно до подобар буџет“** се одржа на 10 септември 2020 година во Скопје, со цел споделување на резултатите од анализата „Јавни дискусии: Алатка за вклучување на граѓаните во процесот на креирање на локалниот буџет“ и дискусија за процесот на партиципативно буџетирање во општините во земјава, но и сподедување меѓународни практики.

5.2 Тркалезни маси

Целта на тркалезните маси е да поттикнат критичка дебата за одредена тема која најчесто произлегува од тековните истражувања. Во 2020, беа организирани следниве тркалезни маси:

1. **„Општините и граѓаните, заедно до подобар буџет“** се одржа на 4 септември 2020 во Кавадарци, со градоначалниците на општините Росоман, Кавадарци и Неготино.
2. **„Општините и граѓаните, заедно до подобар буџет“** се одржа на 30 јули 2020 во Крушево, со градоначалниците на општините Крушево и Прилеп и претставник на општина Кривогаштани.

На двете тркалезни маси, градоначалниците ги споделија нивните искуства од примената на партиципативното буџетирање, како процес на создавање локални буџети во согласност со потребите на граѓаните. За време на форумот, беа промовирани резултатите од анализата на Town Hall средбите организирани во 2019 година од Finance Think.

5.3 Конференции за печат

Целта на конференциите за печат е да објават нов резултат и/или нов наод, и врз основа на тоа, да ги советуваат носителите на политики и/или да препорачаат промена на некоја политика/закон. Во 2020 година беа одржани две пред конференции / брифинзи за новинари:

1. **Колку Ковид-19 ќе ја зголеми сиромаштијата во земјава?** – се одржа на 17 октомври 2020 година со цел промоција на резултатите од истражувањето за влијанието на пандемијата врз сиромаштијата во Северна Македонија.
2. **Социјалните и економски ефекти од Ковид-19 врз децата во Северна Македонија** – беше организирана во соработка со УНИЦЕФ на 30 јули 2020 година, со цел промоција на наодите за влијанието на пандемијата врз децата во земјава.

6. Влијание и евалуација

Различните форми на публикации, визуелизации, појавувања во медиумите и комуникација преку социјалните мрежи, како и бројните настани, го создадоа влијанието на Finance Think.

Finance Think

@FinanceThink · Non-Governmental Organization (NGO)

Edit Watch Video

Home About Photos Reviews More ▾

Promote

Search icon

More options icon

Create Ad

How would you like to grow your business?

See All

Boost a Post

Boost an Instagram Post

Create Post

Photo/Video

Get Messages

Feeling/Activity

Create

Live

Event

Offer

Job

More options icon

6.1 Промени во политиките

Резултатите и заклучоците од спроведените истражувања и анализи, преточени во специфични препораки за промени во политиките, беа дистрибуирани до креаторите на политиките и континуирано го хранеа јавниот дискурс.

Неколку препораки и предлози од Finance Think, релевантни за дизајнирање и спроведување мерки поврзани со економските последици од Ковид-19, беа имплементирани или земени предвид. На почетокот на пандемијата, Finance Think презеде активности за да ги мапира мерките преземени низ целиот свет и да ги прилагоди на локалниот контекст. Предложени се 12 мерки, од кои првиот владин пакет што следеше во март 2020, воведе 5 во предложената форма, и дополнителни 2 во адаптирана форма.

МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО ЕКОНОМСКИТЕ ЕФЕКТИ ОД КОВИД-19

Мерките на Владата се исти со предлогот од Finance Think

Мерките на Владата се слични со предлогот од Finance Think

Владата не предложи мерки во овие сегменти

Finance Think укажа дека олеснетите критериуми за добивање гарантирана минимална помош и пресметката на доходот од претходниот еден наместо претходните три месеци (за да се обезбеди брз влез во системот по падот на приходот) треба да продолжи во 2021 година. До крајот на 2020 година, Законот за социјална заштита беше прилагоден да ја рефлектира оваа промена во вонредни услови.

Прецизното таргетирање на државната помош за најпогодените компании од Ковид-19 ги зачувува работните места и ја минимизира неефикасноста во трошењето на народните пари

60.895
15.5

Нашето истражување за извозно-ориентираните компании за време на пандемијата, објавено на крајот од 2020 година, препорача збир од мерки за поддршка на закрепнувањето по Ковид-19, меѓу кои една од предложените клучни мерки беше намалување на увозните давачки на клучни увозни инпути, за поддршка на ценовната конкурентност на извозниците. Малку потоа, Владата објави дека царините на 71 идентификуван инпут ќе бидат намалени привремено во текот на 2021 година, и дека ќе се отвори дискусија дали некои од овие намалувања треба да станат трајни потоа.

Со намалувањето на вториот бран на пандемијата кон крајот на 2020 година, Finance Think препорача дека треба да се забележи посилен премин од социјални кон развојни мерки. Петтиот пакет мерки објавен на почетокот на 2021 година откри значително посилна компонента на развојни мерки.

Работата за следење на изводливоста на владините ветувања, исто така, донесе веродостојни резултати. Нашите наоди произлезени од МК-МОД Микросимулациски модел на даноци и надоместоци покажаа дека минималната плата во 2024 година може да изнесува околу 18 000 денари за да ги одрази промените во продуктивноста и вкупниот економски

Промените за укинување на увозните давачки - царинските стапки се во линија со препораката на Finance Think за усогласување на царинските тарифи на клучните инпути од студијата "Потенцијалот на извозно-ориентираните компании да придонесат за економското закрепнување по КОВИД-19 во Северна Македонија"

Од 40-тата седница на Владата: Рестораните повторно ќе работат до 21:00 часот; Пензиите, просечно повисоки за 185 денари; **Донесена првата мерка од Пакетот 5 со која компаниите се ослободени од царинските давачки во висина од 162,4 милиони евра**

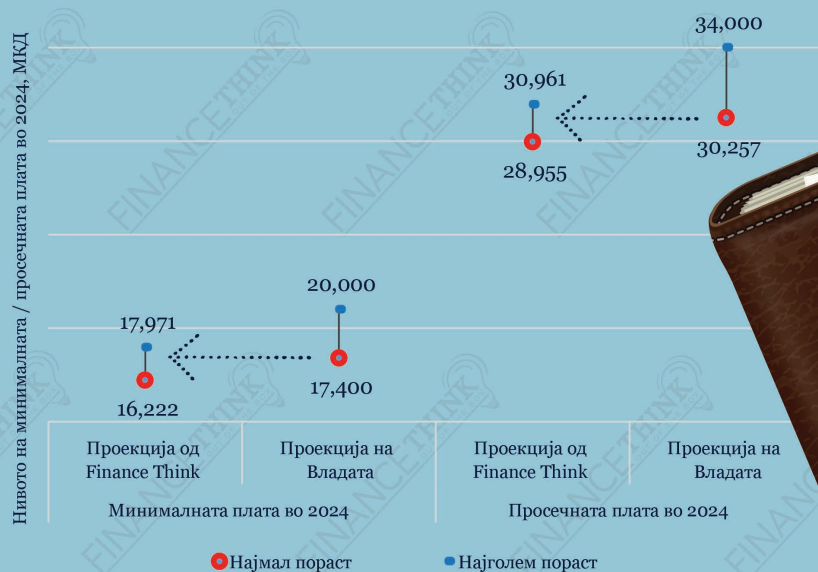
f FACEBOOK

tw TWITTER

Владата ги порамни проектираните порасты на минималната и просечната плата со реалните можности на економијата

Пониските износи кои ги содржи програмата на Владата, а кои не беа содржани во изборната програма, спаѓаат во интервалот на предвидување од Finance Think од јули 2020.

Извор: Проекции од ФТ: Квалитет на живот бр 4, од 12 јули 2020; Проекции од Владата: Програма на Владата 2020-2024.
 Забелешка: Проекциите од ФТ се темелат на две сценарија за развој на корона-кризата: поблаг и посилен удар.
 Визуелизација: Finance Think.

раст; тие имплицитно беа вклучени во владината програма, односно, беше направена надолна ревизија на ветувањето од 20 000 денари во изборната програма до околу 18 000 денари во владината програма по завршувањето на изборите. Формулацијата за ветувањето поврзана со просечната плата беше исто така омекната за да ги одрази реалностите претставени од нашите наоди.

И на крај, прашањето што Finance Think го изнесе на површина – парафискалните давачки - се најде во изборните програми на двете клучни партии во земјава. По изборите, ова прашање стана дел од владината програма. Исто така, нашите наоди за парафискалните давачки беа најавени во Програмата за економски реформи 2020 година. Владата воспостави намалување на парафискалните давачки набргу потоа, иако во моментот немаме податоци за брзината и постигнувањата на процесот.

Низа други прашања, дел од долгорочен и дел од дневен интерес, беа дел од дебатата во 2020 година. За повеќето од нив, Finance Think го комуницираше своето мислење и позиција, за што креаторите на политиките изразија соодветна благодарност, користејќи аргументи во јавната дебата и нивно преземање за понатамошна соодветна артикулација во политиките.

6.2 Промени во целните групи

За да го одржи директното влијание врз целните групи, Finance Think презема теренски активности и иницијативи со своите целни групи / засегнати страни. Генерално, работата на терен беше тешка и неизвесна во текот на 2020 година поради пандемијата. Во текот на годината, една целна група беа вработените во Комисијата за заштита на конкуренцијата на Северна Македонија. Спроведен е регулаторен преглед и проценка на потребите за обука. Беше регрутиран меѓународен тренер за да обезбеди ин-хаус обука за вработените во КЗК за алатки и практики за контрола на државната помош.

Друга целна група третирана во текот на 2020 година беа ранливите работници, на кои им се приближивме преку фокус групи и интервјуа за да го разбереме начинот на кој Ковид-19 влијаеше на нивните средства за живот и однесувањето на пазарот на трудот. Особено, беа спроведени интеракции со жителите во земјоделските области, со оглед на тоа што земјоделците беа најтешко погодени од кризата и најмалку заштитени од економските мерки. Како продолжение, беше изготвена брошура со мерки релевантни за жени-земјоделки и дистрибуирана меѓу селата во регионот на Пелагонија.

6.3 Промени во јавниот дискурс

Finance Think продолжи да биде важен извор на информирање на јавноста и да поттикнува економска дебата. Економистите на Finance Think зборуваа во сите главни медиуми, за различни економски прашања. Се проценува дека ФТ беше цитиран во медиумите, во просек, по 6 пати неделно. Речиси сите клучни пораки кои Институтот се обиде да ги пренесе во јавноста го предизвикаа вниманието на медиумите, со неколку уникатни новинарски извештаи / стории во главните медиуми.

Организирањето на настани во населени места надвор од Скопје придонесе кон воспоставување нови и продлабочување на постоечките соработки со неколку локални медиуми.

Генерално, работата на Finance Think продолжува да ја води економската дебата напред, од субјективна и без докази, кон зголемено воведување (и прифаќање) на таквите елементи. Вклучувањето на квантитативни проценки и други докази добиени преку истражување во јавна дебата помогна да се одржи објективност и рамнотежа во политички турбулентните времиња.

6.4 Квалитативна и квантитативна евалуација

Врз основа на нашите проценки за влијанието на напорите врз носителите на политики, непосредните целни групи и јавниот дискурс, се проценува дека таргетираното влијание во 2020 година се зголеми 10.8% споредено со претходната 2019 година, додека порастот во споредба со 2018 година изнесува 26.2%. Во споредба со 2019, забележливи се некои промени во шемата на влијание. Влијанието врз непосредните целни групи е задржано на истото ниво (пораст од 0.2%), што се должи на оневозможеноста поради пандемијата за поголем интензитет на теренски активности. Во годината не беа спроведени ниту онлајн обуки и работилници, поради природата на нашите активности сврзани со пандемијата. За сметка на тоа, споредено со 2019, засилено е влијанието преку публикациите и настаните на институтот. Деталите се прикажани во следнава табела:

Табела 1: Квантитативно мерење на вкупното влијание

	Број на...		Пресметано влијание (0 = нема влијание 10 = многу големо влијание)			Зголемување на влијанието во 2020 година во однос на 2019 година		
	2019	2020	На непосредните целни групи	На носителите на политика	На јавниот дискурс	На непосредните целни групи	На носителите на политика	На јавниот дискурс
ПУБЛИКАЦИИ	27	35	0	6.8	5.8	0.0%	27.9%	40.0%
Макроекономски монитор	4	4	0	4	8			
Брифови за политиките	7	6	0	10	6			
ФТ Коментар	4	3	0	8	4			
ФТ Став	4	9	0	10	10			
Квалитет на живот	0	2	0	5	8			
Трудови	1	3	0	5	2			
Студии за политиките	5	7	0	10	4			
Друго	2	1	0	8	4			
ВИЗУАЛИЗАЦИИ	77	100	4.4	6.5	8.3	-8.2%	8.0%	30.5%
Графикони	39	68	2	2	10			
Инфографикони	13	17	4	6	10			
Let's chat economics	6	6	4	6	10			
Видеа	9	0	10	6	10			
ГИФ-ови	2	1	8	6	10			
Веб платформи	8	8	4	2	8			
НАСТАНИ	31	28	4.6	8.4	6.0	-20.2%	2.2%	8.9%
Економски форуми	2	2	2	8	10			
Тркалезни маси	4	2	1	10	10			
Работилници	6	0	10	4	0			
Директни средби со носителите на политики и/или целните групи	14	16	10	10	0			
Број на променети регулативи/ политики	5	8	0	10	10			
ПОЈАВУВАЊЕ ВО МЕДИУМИ	344	371	3.0	6.5	9.5	10.7%	11.9%	7.9%
Број на изјави во медиуми	38	42	2	4	10			
Број на цитирања во медиуми	296	308	2	4	10			
Интервјуа и учества во емисии	9	16	4	10	10			
Блогови	1	5	4	8	8			
Конференции за печат	1	2	0	6	10			
ЗГОЛЕМЕНО ВЛИЈАНИЕ ПО ГРУПИ						0.8%	11.9%	12.9%
ВКУПНО ЗГОЛЕМЕНО ВЛИЈАНИЕ						10.8%		

Табела 2: Евалуација на постигнувањето на целите на Finance Think

Цели и резултати	Цел	Индикатор	Основа	2019 Реализација	2020 Реализација
Цел 1: Да придонесе за подобрена економска политика и реформи преку продуцирање докази базирани на економско истражување и водени од економски податоци					
Долгорочни резултати	1.1. Зголемена понуда на економско истражување	Број на главни истражувачки резултати кои може да се артикулираат во препораки за политиките	3-4	10	12
	1.2 Зголемен капацитет на засегнатите страни (вработени, Советодавен одбор, експерти, обучени лица и граѓански организации) за разбирање и/или спроведување економски анализи и употреба на економски податоци	Број на засегнати лица	25	55	25
	1.3 Зајакнат процес на проверка на квалитетот	Број на спроведени внатрешни и надворешни контроли	10 внатрешни 3-4 надворешни	15 10	14 8
Краткорочни резултати	Зголемен број на ФТ истражувачки публикации (студии за политиките, трудови, книги/прирачници)	Број на истражувачки публикации	10	7	10
	Зголемен број на ФТ редовни публикации (Макро-монитор, ФТ Став, ФТ Коментари, Брифови и сл.)	Број на редовни публикации	30	19	22

	Зголемен број на ФТ визуелни публикации (графикони, инфографикони, ГИФ-ови, видеа и сл.)	Број на визуелни публикации	60	77	99
	ФТ публикациите се: • извор на информации • веродостојни	% на лица кои одговориле „во одредена или во голема мера“	70%	97%	97%
	Зголемен број на надворешни експерти кои учествуваат во ФТ проекти	Број на експерти	10	10	8
	Зголемен број на новинари кои учествуваат во ФТ проекти, пишувајќи за локалната и/или регионална економија	Број на новинари кои пишуваат за економски/социјални прашања, базирани на наодите и производите на ФТ	10	8	19
	Зајакната соработка помеѓу ФТ и тинк-тенкови, особено за економски/социјални прашања од други земји.	Број на тинк-тенкови од други земји со кои ФТ соработува за економски прашања Број на тинк-тенкови со кои ФТ соработува интензивно (на пример, на одреден проект)	10 3	11 4	11 4
	Генерирани нови податоци	Број на применети инструменти за собирање податоци (анкети, фокус групи, интервјуа и сл.)	5	25	27
	Зголемен износ на веб ресурси (податоци, докази, истражувања, регулативи)	Се одржува бројот на веб платформи	5	8	8

Цел 2: Да се зголеми ефектот што производите (работата) на Finance Think го имаат врз целните групи (вештини), економските носители на политики (политики и реформи), и општеството (свесност)

Долгорочни резултати	2.1. Зголемена примена на резултатите од истражувањата од страна на носителите на политики	Број на ФТ главни препораки за политики ставени на разгледување од страна на владата Одредено прашање е ставено на агендата на носителите на политики Одредено прашање се дискутира, или е врамено поинаку благодарение на работата на институтот	N/A	Прашањата за физичките лица во системот на ДДВ, преземените мерки за поддршка на компаниите во процесот на стандардизација (поточно, најавување на субвенција за имплементирање на производствен стандард), пролиферација на социјалните услуги на општинско ниво, се врамени врз основа на работата на ФТ. Погледнете го делот 7.1 во Годишниот извештај 2019 за понатамошни детали.	Голем дел од препораките сврзани со мерките за справување со економските последици од Ковид-19 беа земен предвид во тековниот или ревидираниот дизајн на мерките. Изборните ветувања беа порамнети од реалностите од предвидувањата на нашиот МК-МОД во владината програма. Нашите наоди за парафискалните давачки беа земени предвид за понатамошно постапување. Погледнете го делот 6.1 за понатамошни детали.
	2.2 Зголемено влијание на истражувањата и материјалите на ФТ врз македонската економија и економските политики	Број на владини потези во линија со препораките/ ставовите/ советите на ФТ	Неколку потези	Исто како претходно. Дополнително, многу други потези од помала значајност беа во линија со препораките на ФТ.	Исто како претходно. Дополнително, многу други потези од помала значајност беа во линија со препораките на ФТ.
	2.3. Зголемено позитивно влијание на работата на ФТ врз непосредните целни групи	% на непосредни целни групи кои изразиле задоволство од учеството во активност на ФТ (работилница, семинар, обука, ре-грант)	70%	95%	Н.А. Во текот на 2020, не беа одржани работилници поради пандемијата.

	2.4. Зголемена дебата за економски политики и реформи	Број на појавувања и цитирања во медиуми Број на настани	150 20	334 33	371 28
Краткорочни резултати	Зголемена доверба во и досег на истражувањето и ставовите на експертите на ФТ за економски прашања.	Број на прегледи на постовите од ФТ на социјалните медиуми, број на следбеници на ФТ страната на Facebook и Twitter, постови на LinkedIn	ФТ следбеници, 18.500	21.571	22.756
			Twitter следбеници, 100	336	367
			Досег на FB постови, 20.000 неделно (просек)	17.801	24.105 Вклучува и спонзорирани постови
			FB постови, 5 неделно	9	12
			Посети на FB страната, 1.000 месечно (просек)	1.166	1.723
			LinkedIn постови, 2 неделно	2	3
		% на ФТ производи објавени во популарни медиуми (дури и за кратко)	50%	90%	90%
	Јавните настани на ФТ за економски прашања (економски форуми, тркалезни маси, прес кафе и сл.) се посетени и позитивно оценети од релевантни владини носители на одлуки	Одреден број и квалитет на повратни информации од носители на одлуки за настаните на ФТ (на пример, писма од влада со ветување дека ќе се искористи препорака на ФТ / усвојување на одреден официјален документ).	3 повратни информации од службеници (повратни информации за брифови за политики, или покана за соработка)	10	12 Бројни повратни информации беа добиени, од кои голем дел неформално, при средбите со носителите на политики во различни прилики.
		% од јавните настани на ФТ на кои присуствуваа владините релевантни носители на одлуки (или број на експерти)	На 70% од јавните настани на ФТ присуствуваа владини релевантни носители на одлуки	85%	100%

	Зголемен број на појавувања во медиумите	Број на појавувања во медиумите (изјави, интервјуа, ставови на експерти...)	50	47	65
	Зголемен број на цитирања на публикациите за истражување/ застапување во медиумите	Број на цитирања во медиумите	100	296	308
	Публикациите на ФТ: • ја зголемуваат свесноста • поттикнуваат дебата	% на лица кои одговориле „во одредена или во голема мера“	40%	91%	90%
	Зголемен број на двигатели на јавното мислење кои учествуваат на јавните настани на ФТ за економски прашања.	Број на двигатели на јавното мислење кои учествуваат на настаните на ФТ	N/A	Настаните на ФТ привлекуваат големо внимание, кај учесниците и кај медиумите. Главните носители на политики и влијателни лица во јавниот дискурс учествуваат на истите, главно како говорници.	Настаните на ФТ привлекуваат големо внимание, кај учесниците и кај медиумите. Главните носители на политики и влијателни лица во јавниот дискурс учествуваат на истите, главно како говорници. Погледнете ги деловите 6.3 и 6.4 за понатамошни детали за ова.

Цел 3: Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, да има посилно влијание врз економските реформи и врз ефектите од економските политики врз граѓаните

Долгорочни резултати	3.1 Зголемена побарувачка за истражувачките материјали на ФТ од страна на владата, деловната и меѓународната заедница (зголемена релевантност на овие истражувачки материјали)	Барање за спроведување истражување од страна на владата, деловната и меѓународната заедница	3 барања за спроведување истражување од страна на владата, деловната и меѓународната заедница	8	13 Дел од барањата не беа прифатени поради ограничени ресурси
----------------------	--	---	---	---	--

	3.2 Финансиска одржливост на ФТ	Подобрена финансиска одржливост (зајакнато прибирање финансиски средства)	Стапка на прифатени апликации (>25%)	22%	48%
		Имплементирање на ревизорски препораки	100% од препораките се имплементирани	100%	100%
	3.3 Подобен квалитет на материјалите на ФТ	Засегнати страни кои учествуваат во анкетата за јавно мислење на ФТ даваат позитивна оценка за истражувачките/материјалите за застапување на ФТ (% од оние кои одговориле “да, во голема мера”)	70%	80%	83%
	3.4 Зголемен капацитет за оперативно и стратешко планирање	Сите оперативни и стратешки планови се дизајнирани, нивното исполнување се мониторира	Да / Не	Да	Да
Краткорочни резултати	Зголемена побарувачка од страна на владата за истражувачките материјали на ФТ или за повратна информација, имплементација на повеќе проекти заедно со владата	Повратна информација од владата	Најголем дел од повратните информации од владата се позитивни	Да	Да

	ФТ предизвикува позитивни општествени промени	Просечна оценка на лицата кои одговориле на скала од 1-9 (1 = целосно негативна, 5 = нема промена, 9 = целосно позитивна)	6.5	7.6	8.1
	ФТ провоцира доверба кај засегнатите страни	% на лица кои одговориле “Целосно верувам” или “Верувам до одредена мера” на скала од 1-5 (1 = целосно верувам, 3 = индиферентен, 5 = целосно се сомневам)	80%	95%	97%
	Зголемена транспарентност и финансиска дисциплина преку подобрување на сметководствените политики и годишно јавно известување.	Исполнување на ревизорските препораки	Ревизорски препораки: 100% исполнети	100%	100%
	Имплементација на процедури насочени кон обезбедување квалитет на истражувачките материјали како и осигурување на доволен број на квалификувани аналитичари	Зголемена доверба во истражувањата и материјалите на ФТ	100% од истражувањата и материјалите се внатрешно рецензирани 100% од студиите за политики се надворешно рецензирани	100% 100%	100% 100%
	Подобрени процедури за стратешко и оперативно планирање и евалуација	Учество на засегнати страни во планирање и евалуација	80% од засегнатите страни учествуваат во планирање и евалуација	Сите внатрешни засегнати страни учествуваа во вакви активности. Во текот на 2019, ФТ не организираше вакви активности за надворешни засегнати страни.	Сите внатрешни засегнати страни учествуваа во вакви активности. Во текот на 2020, ФТ не организираше вакви активности за надворешни засегнати страни.

	Зголемени вештини во ФТ	Зголемување на вештините на тековно вработените во ФТ	50% од вработените во ФТ завршиле обуки и курсеви за надградба на нивните вештини	100%	100%
		Вработување нови лица	N/A	4, за да ги заменат лицата кои заминуваат	2, за да ги заменат лицата кои заминуваат
		Број на усвоени најдобри практики од водечки странски тинк-тенкови откако вработените учествувале во проекти	1	2	1
	Подобрена соработка помеѓу ФТ и тинк-тенковите, посебно за економски / социјални прашања од други земји.	Број на тинк-тенкови од други земји со кои ФТ соработува за економски прашања	10	10	10
	Зголемена поставеност на меѓународната академска и граѓанска сцена, преку учество на регионални и меѓународни форуми, конференции и мрежи.	Број на учества и посети на регионални / меѓународни форуми / конференции / слични настани	5	6	5

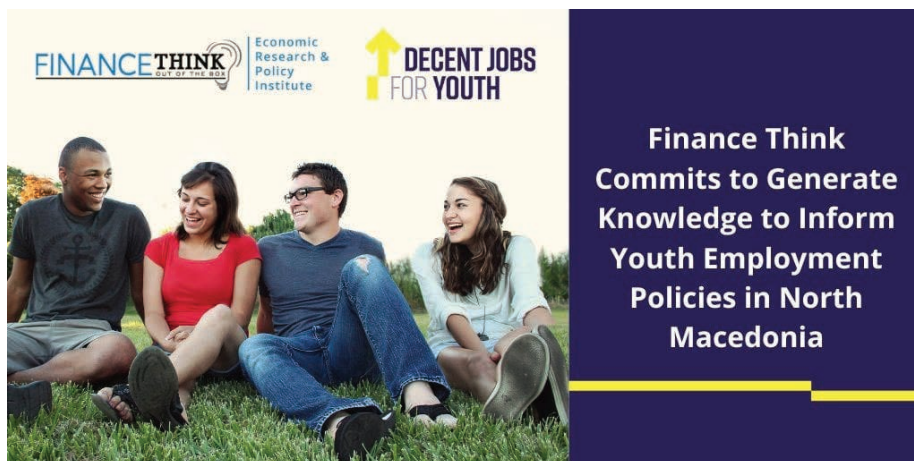
7. Мрежа и соработка

Во текот на оваа година, Институтот соработуваше со широк круг економисти, носители на политики, странски експерти, други истражувачки центри и граѓански организации и универзитети од земјата и странство.

7.1 Членства

Институтот продолжи да ги користи придобивките од членството во пет меѓународни институции/платформи: Европската повелба за истражувачи, UNCTAD Virtual Institute Geneva, IDAS/Repes, Глобалната мрежа на млади, Меѓународното партнерство за буџет и CAMMIGRES – Мрежа за истражување на миграцијата во рамки на Универзитетот Кембриџ, со цел да ја подобри експертизата во истражувањето, како и да ја прошири мрежата на соработка со глобалните истражувачи.

Во 2020 година, Finance Think стана член на глобалната платформа на Меѓународната организација на трудот и Обединетите Нации „Пристојна работа за младите“. Со партнерството се обврзавме да ги зајакнеме акциите и влијанието врз младинското претприемништво и самовработување и младите во кривки ситуации. Преку оваа заложба, целите вработувањето на младите да биде високо на агендата на носителите на политиките во Северна Македонија.

7.2 Меморандуми за соработка

Finance Think продолжи да ги користи придобивките од потпишаните Меморандуми за соработка со следните домашни и меѓународни истражувачки центри:

- Државен завод за статистика
- Народна банка на Република Северна Македонија
- Фондација за развој на економијата (ФРЕН) од Белград, Србија.
- Бајес Груп – Центар за истражувања базирани на Бајес методот од Ла Паз, Боливија.
- Институт за општествени и хуманистички науки (ИОХН) од Скопје.

7.3 Посети на граѓански организации & тинк-тенкови

Во 2020 година, Finance Think стана дел од Берлинскиот центар за политики за тинк-тенкови од Западен Балкан (Berlin Policy Hub for Western Balkan think-tanks), од Германскиот Аспен Институт, чија цел е средби и состаноци со носители на политики, експерти и тинк-тенкови од Германија, со цел размена на идеи и можности за соработка.

7.4 Консултативни процеси

Во текот на 2020 година, Finance Think учествуваше во консултативни процеси со Делегацијата на ЕУ во Скопје, Програмата за развој на Обединетите Нации - УНДП, Меѓународната организација на трудот, Светската банка итн. Како резултат на овие консултативни процеси, дел од нашите наоди, резултати и ставови беа цитирани во значајни публикации на наведените институции.

Покрај тоа, учествувавме и во јавната дебата и во консултативните процеси за Предлог-буџетот за 2021 година организирани од Министерството за финансии и во парламентарната дебата за предлог-законот за буџет каде ги образложивме забелешките од нашиот ФТ Коментар бр. 30 на предлог Законот за буџетите, односно потребата од допрецизирање и деталзирање во делот на среднорочното буџетирање, фискалните правила и фискалниот совет.

FINANCETHINK
OUT OF THE BOX

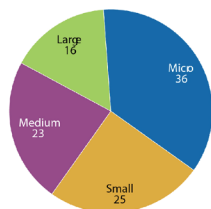
hr
HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Box 3.1. Wage Subsidies Preserved 80 percent of Vulnerable Jobs in North Macedonia.

The wage subsidy scheme cushioned the impact of the crisis on the North Macedonian labor market. According to the Employment Agency, 11,734 people lost their jobs since the beginning of the crisis, but that is only 2.8 percent of the registered employees in private companies. Most jobs were lost in manufacturing, and almost half were caused by discontinuation of short-term contracts. **According to Finance Think**, a local think-tank, the wage subsidy scheme helped preserve 80 percent of jobs that would have otherwise been lost.

Figure B3.1 Most subsidies were directed to MSMEs...

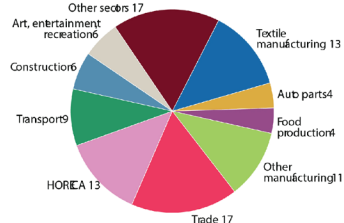
Distribution of subsidies by company size (percent)

Source: Public Revenue Office.

Figure B3.2. ...and to the services sector.

Distribution of subsidies by sector per number of employees (percent)

By June 2020, after an initial 5 percent drop between February and April, the average North Macedonian salary had almost recovered to the pre-crisis level of about €440. However, workers in the sectors most affected, which tend to pay below-average salaries, saw the deepest reductions: tourism (in June still 19 percent below January), the arts, entertainment and recreation, transport, and manufacturing. Wage subsidies helped preserve the jobs but did not sustain the same level of income in those sectors. The scheme was discontinued in July but restored for October-December because the recovery was slow and fragile. To ensure that the whole process was transparent, the government listed all companies subsidized at <https://finansiskatransparentnost.koronavirus.gov.mk/>.

Нашата оценка за
подршката на работните
места во компаниите во
време на Ковид-19 е
цитирана во најновиот
економски извештај на
Светската банка бр. 18:
„Неизвесно закрепнување“

8. Инвестирање во внатрешниот капацитет

Во изминатата година, Finance Think континуирано инвестираше во градење на капацитетите и активно соработуваше со истражувачи врз основа на постојан и хонорарен договор и врз основа на изведување практична работа. Тимот исто така учествуваше на бројни домашни и меѓународни конференции, обуки и семинари во локални рамки и на меѓународно реномирани институции.

8.1 Посети на конференции

Претставниците на Finance Think учествуваа на следниве конференции:

- Експертска дискусија за економската ситуација во Северна Македонија, 27 мај 2020 година, Аспен Институт Германија
- 2020 Политички форум за одржлив развој на високо ниво, 18 јули 2020, Обединети Нации
- Преговори во областа на конкурентноста и државната помош: научени лекции и идни предизвици, 29 октомври 2020, Подгорица
- Каде чекори македонската економија во време на глобална пандемија, 3 ноември 2020, Македонско Американска Алумни Асоцијација
- Економски и социјални ефекти од Ковид-19 пандемијата во земјите од Западен Балкан, 11 ноември 2020, Аспен Институт Германија

8.2 Работилници

Тимот активно учествуваше на обуки, работилници и курсеви кои придонесоа за градење на капацитетите, запознавање со работата на граѓанското општество и вмрежување со други организации. Тимот учествуваше на следниве работилници:

- Обука за управување со ризик во граѓански организации, 18-26 ноември 2020, МЦМС
- Различни пристапи на ГО за зголемување на транспарентноста, 6 ноември 2020, МЦМС
- Mailchimp: Најискотистената алатка за e-mail маркетинг, 07-30 октомври 2020, Институт Концепт
- Дезинформациите како закана за дигиталната безбедност, 21 септември 2020, Фондација Метаморфозис
- Безбедни мобилни комуникации, 22 септември 2020, Фондација Метаморфозис
- Обука за носителите на одлуки вклучени во креирањето политики во областа на пазарот на трудот, образованието и социјалната политика, 9-10 септември 2020, Нирас
- Зајакнување на трансатлантската посветеност на демократијата, еластичноста и граѓанското општество, 16 јули 2020, German Marshals Fund of the United States
- Учење и обука за имплементација на Одржливи Развојни Цели во време на Ковид-19, 7 јули 2020, ОН
- Родови и јавни финансии, 22 – 26 јуни 2020, Мрежа за набљудување на родовиот буџет
- Дизајн на мултидимензионален индикатор за сиромаштија, 16 март – 17 април 2020, УНДП

8.3 Вработување и практична работа

Во текот на 2020 година, еден млад економист имаше можност да се стекне со практично искуство во рамки на 3-месечната работа како помлад економски аналитичар во Институтот. Во текот на годината, две лица беа ангажирани со полно работно време, како помлад економски аналитичар и економски аналитичар II, со што еквивалентниот број вработени со полно работно време на крајот на годината изнесуваше 6.5.

9. Регулаторна рамка

Работата на Институтот е регулирана со интерна регулаторна рамка дизајнирана во согласност со барањата на националното законодавство и принципите на Европската повелба за истражувачи. Во текот на годината, се користеа следниве регулаторни документи:

- Правилник за истражување;
- Правилник за ангажирање истражувачи;
- Водич за истражувачка етика и управување;
- Антикорупциска политика и принципи;
- Политика, принципи и процедури за набавки;
- Правилник и процедури за финансиско раководење;
- Политика за флексибилни работни услови;
- Стратегија за комуникација со медиумите;
- Прирачник и процедури за финансиско раководење;
- Процедури и формати за публикации и визуелизации;
- Процедура за организација на настани;
- Процедура за користење денови од одмор;
- План за архивски знаци, архивска граѓа и рокови за чување, одобрени од Државниот архив на Северна Македонија.

Во април 2020 година, беа зајакнати интерните процедури.

- Со измените и дополнувањата на **Правилникот и процедурите за финансиско раководење** се овозможи подетално регулирање на материјата за чување и такување со документацијата. Притоа, се воведо и ново поглавје во правилникот со кое детално се регулира користењето факсимил наместо своерачен потпис и користењето електронски потпис во Finance Think.

- Со измените и дополнувањата на **Правилникот и процедурите за одржување на работниот ред и дисциплина во Finance Think** прецизно се дефинираше потребата од правилно и совесно ракување со сите материјални и нематеријални средства за работа со кои располага Finance Think, вклучително и со печатот и штембилот, како и со факсимили и електронски потписи на овластените лица, со цел зајакнување на управувањето во институтот и превенирање какви бло злоупотреби.
- Со измените и дополнувањата на **Политиката за набавки и Водичот за набавки** се овозможи да се дорегулира материјата за спроведување на набавките во Finance Think, особено набавките од поголема вредност, со што се изврши порамнување на интерните правила со правилата на поголемите донатори.

10. Финансиски извештаи

10.1 Биланс на состојба

Во денари

СРЕДСТВА		
	2019	2020
1 Денарска сметка	5.032.795,00	9.901.903,00
2 Сметка во странска валута	4.551.020,00	16.406.683,00
3 Готовина	5.444,00	2.000,00
4 Побарувања	3.004.896,00	321.605,00
5 Други побарувања	29.221,00	22.648,00
6 Основни средства	315.078,00	292.823,00
ВКУПНИ СРЕДСТВА:	12.938.454,00	26.947.662,00

Во денари

ОБВРСКИ		
1 Наменски средства	8.892.745,00	15.500,00
2 Обврски кон снабдувачи	718.708,00	70.466,00
3 Други обврски	5.886,00	294.521,00
4 Оперативен фонд	315.078,00	292.823,00
5 Пресметани приходи	3.006.037,00	26.270.352,00
ВКУПНИ ОБВРСКИ:	12.938.454,00	26.947.662,00

10.2 Биланс на успех

Во денари

ПРИХОД

		2019	2020
1	Приход од камата и позитивни курсни разлики	8.410,00	40,00
2	Приход од проекти	16.187.264,00	23.340.692,00
3	Приход од сопствени бизнис активности	1.192.927,00	9.585.975,00
4	Останати приходи	28.242,00	61.867,00
5	Пренесен вишок од претходната година	6.650.433,00	8.779.210,00
	ВКУПНО ПРИХОДИ:	24.505.160,00	41.767.784,00

Во денари

РАСХОДИ

		2018	2019
1	Набавка на основни средства	164.889,00	46.312,00
2	Трошоци за канцелариски и други материјали	100.508,00	817.129,00
3	Трошоци за интелектуални услуги	2.802.590,00	4.693.019,00
4	Трошоци за партнерски организации	3.203.848,00	109.747,00
5	Транспорт и дневници	675.836,00	134.451,00
6	Банкарски провизии и негативни курсни разлики	55.394,00	905.131,00
7	Други расходи	4.819.572,00	4.730.354,00
8	Бруто плати	3.766.502,00	3.963.269,00
9	Даноци	21.347,00	12.161,00
	ВКУПНО РАСХОДИ:	15.610.486,00	15.411.572,00
10	Данок на доход	1.929,00	85.860,00
11	Наменски средства	8.892.745,00	26.270.352,00
	ВКУПНО РАСХОДИ И НАМЕНСКИ СРЕДСТВА:	24.505.160,00	41.767.784,00

ПРИЛОГ: Антикорупциска политика и принципи

Изјава за политика за борба против корупцијата

FINANCE THINK има политика на нетолеранција кон митото и корупцијата во која било форма. Оваа политика црпи сила од следните принципи за борба против корупцијата кои се усогласени со соодветните закони, репутациските барања и промените во НВО/истражувачката средина. Сите вработени и партнери треба да се усогласат со оваа политика.

Принципи за спречување корупција во FINANCE THINK

Политиката за спречување корупција е составен дел на целокупниот систем на управување во Finance Think.

1. Одговорност и посветеност

Главниот економист (извршниот директор) и целокупното управување на Finance Think се посветени да го надгледуваат спроведувањето на политиката на нулта-толеранција, признавајќи го поткуп како спротивен на темелните вредности на интегритет, транспарентност и отчетност, и како поткопување на организациските вредности и ефективност.

2. Комуникација и обука

Принципите на анти-корупцијата се доставуваат до вработените усно и во писмена форма, кога се задаваат задачи. Сите вработени посетуваат сесии за обука / градење тим на кое се објаснуваат принципите на борба против корупцијата. Изјавата и принципите за спречување на корупцијата се достапни на www.financethink.mk. Изјавата за политиката за борба против корупцијата ќе биде објавена и во годишните извештаи.

3. Советодавни и жалбени канали

Сите сомневања за економски измами, мито и корупција треба веднаш да се пријават на менаџментот на Finance Think, донаторот и релевантните власти. Анонимноста на поткажувачот мора да се почитува.

4. Проектни договори

Ниеден проект нема да се спроведува доколку проектниот договор не е потпишан и од Finance Think и од партнерот (донаторот или партнерот за имплементација).

5. Проценка на партнери, агенти и изведувачи

Finance Think ќе го процени ризикот од поткуп поврзан со влегување во партнерство или договори со други субјекти, а потоа да врши периодични проценки врз основа на таа проценка на ризикот. Партнерството или договорните аранжмани ќе проверат дека овие организации имаат политики и процедури кои се во согласност со овие принципи.

6. Постапки за набавки

Посебно внимание ќе се посвети на големи набавки. Во случај на набавка во вредност над 2.501 американски долари, ќе бидат собрани три конкурентски понуди, освен ако поинаку не е побарано од страна на донаторот. Одлуката ќе биде донесена во согласност со Политиката, принципите и постапките за набавки на Finance Think.

7. Надворешна ревизија и ревизија на договори

За сите ревизии, се следат Меѓународните стандарди за ревизија. Сите проектни ревизорски извештаи треба да бидат напишани на англиски јазик. Годишниот ревизорски извештај на Finance Think може да биде напишан на македонски јазик. На барање на донаторот, проектите ќе бидат ревидирани не подоцна од шест месеци по завршувањето на проектот. Целокупното работење на Finance Think ќе биде ревидирано со годишната ревизија. За помали проекти, ревизијата ќе биде вклучена во годишниот ревизорски извештај за Finance Think.

8. Последици од прекршување

Сите форми на корупција ќе резултираат со итна истрага и евентуално суспензија. Вработените прогласени за виновни во врска со мито ќе се објават пред сите други вработени за превентивни цели.

9. Надворешна комуникација

Сите појави на корупција или сомневање за корупција ќе резултираат во извештај, во кој се наведува сериозноста и обемот на овие појави и дејствата преземени потоа. Сите извештаи се испраќаат до Главниот економист (извршен директор), а преглед на извештаите е достапен на барање.

FINANCE THINK
Институт за економски
истражувања и политики

Фредерик Шопен 1/2
1000 Скопје, Северна Македонија

+389 2 6 156 168

info@financethink.mk

www.financethink.mk